

GENÇLİK ÖRGÜTLERİNE SORDUK

• Kamplara ayrılan gençlik nasıl birleşecek?
• Öğrenciler, ölüm korkusu olmadan okullarına gidebilir mi?

PAZARTESİ
BAŞLIYORUZ

AKINCILAR

ANKARA DEV-GÖR
DEMOKRATİK SOL DERNEKLERİ
FEDERASYONU

DEV-GENÇ DGB
MTİB
ÜLKÜ OCAKLARI

İçişleri Bakanı ve Jandarma Genel Komutanı Şemdinli'ye gittiler

Irak'tan gelen silahlı bir grup sınırı aşarak Şemdinli'ye girdi

Ecevit, NATO Başkomutanı Haig ve AET Komisyonu Başkanı Jenkins ile görüşti

Haig: "ABD önemini kavrarsa ambargo kalkar"

• Tindemans ile görüşen Ecevit, Belçika'nın Zaire'ye insancıl açıdan müdahale ettiğini söyledi

YAZISI 7. SAYFADA

Etyopya'nın Kübalı diplomatları sınır dışı edeceği bildirildi

DIŞ HABERLER SERVİSİ
THA'nın UPI Ajansına dayanarak verdiği habere göre, Etyopya hükümeti, çok yakın ilişkiler içinde bulunduğu Küba ve Güney

Yemen'in diplomatlarının en kısa zamanda ülkeyi terk etmelerini istedi. Nairobi'deki kaynaklar Etyopya'nın başkenti Adis Ababa'da iki yetkiliden al-

(Devamı Sa. 7 Sü. 7'de)

BASYAZI

Demirel'in bayrağı

Son günlerde Demirel bir bayrak edebiyatına başladı. Samsun'daki "Bayrak Mitingi"nden sonra, şimdi de İstanbul "Bayrak Mitingi" yapıyor. Adalet Partisi yöneticileri, ellerinde Türk bayrağı basılı afişler, İstanbul sokaklarına yapıştırıp duruyorlar.

Demirel gerçekten Türkiye'nin menfaatlerini savunmak için mi bu gayreti gösteriyor? Demirel'in bugüne kadar yaptıklarına baktarsak, onun gerçek niyetini açıkça görebiliriz.

Süleyman Demirel, Türkiye'de Amerikan emperyalizminin güvenilir adamı olarak siyaset sahnesine çıktı. Adalet Partisine genel başkan olabilmek için o yılların Amerikan Başkanı Johnson'la çektiği fotoğrafları dağıttığı daha kimse unutmadı. O, başbakanlık ve genel başkanlık koltuklarına Amerikan Morrison firmasının temsilcilerinden yükledi.

Demirel Türk bayrağına saygıdan bahsediyor. O ne zamandan beri bu bayrağı eline aldı? O nun şu ana kadar elinde salladığı bayrak 51 yıldızlı Amerikan bayrağıdır. Yıllarca limanlarımızda demirleyen 6. Filonun bayrakları önünde selam duran O'dur. Hoparlörlerden "Sen herşeyi kadirsin, seni seviyorum Amerika" şarkılarını çalan, el çırpıp alkış tutan yine O'dur.

Bugün geçmiş milletin karşısına "Korkma Sönmez Bu Şafaklarda Yüzen Al Sancak, Sönmeden Yurdumun Üstünde Tüten En Son Ocak" diye marşlar çalıyor. Ülkemizin üstünde tüten en son ocağın kadar bağimsizlik için mücadelede kararlı birisi nasıl davranır. Herhalde Demirel'in yaptığı gibi davranmazdı. Demirel 14 Mayıs 1950'de iktidara gelen Mendereslerin nühunu yaşattığını söylüyor. "Türkiye'yi Küçük Amerika yapacağız" diyen Bayar-Mendereslerin izinden giden yol, Türkiye'yi buralara getirdi. Demokrat Parti'nin çizdiği yoldan yürüyen Demirel, sonunda ülkemizin kapılarını sosyal-emperyalistlere açmakta da bir sakınca görmedi.

Simdi kalkmış 1 Mayıs'ta Taksim'de Moskova-cların Türk bayrağı taşımadıklarından söz ediyor. Sen ülkemizi emperyalizme uşaklık politikasıyla yalnızlık batağına batır, Sovyetlerin ülkemize sızması için en büyük imkanları tanı, Boğazlarımızdan Rus savaş gemilerinin biri gelsin, sonra da kalk

(Devamı Sa. 7 Sü. 8'de)

Aydınlık

- Hakkari Valiliği Özel Kalem Müdürü olayı doğruladı.
- Bölgeye kimse sokulmuyor
- Sınırı geçen aşiretin, Şemdinli'deki başka bir aşirete saldırdığı ve çok sayıda ölü olduğu bildiriliyor

SEYHİMUS CANIKLI HAKKARI'DEN BİLDİRİYOR

Önceki gün sayılan henüz belirlenemeyen kalabalık ve silahlı bir grubun Hakkari'nin Şemdinli ilçesi yakınlarında sınırı geçtikleri öğrenildi. Irak'taki bir aşiretin mensupları oldukları belirtilen silahlı grubun, sınırı geçtikten sonra Şemdinli'de bulunan bir aşiretin mensupları üzerine ateş açtıkları ve açılan ateş sonunda çok sayıda kişinin öldüğü bildirildi. Ölen ve yaralanan sayısı henüz belirlenemedi.

Hükümetle yakın parlamentö çavvelerinin de "Güney komşumuzdaki bazı ayrışık güç-

(Devamı Sa. 7 Sü. 5'de)

Yeşilköy'e Irak'a ait iki MiG-17 savaş uçağı indi

İSTANBUL (THA) İstanbul'a Sovyet yapısı MiG-17 tipi iki askeri uçak gelmiştir. Türkiye tarihinde ilk kez Sovyet askeri uçakları bir Türk hava limanına iniş yapmıştır.

Edinilen bilgiye göre, Irak Hava Kuvvetlerine ait Sovyet yapısı MiG-17 tipi iki uçak, Çekoslovakya'dan Irak'a giderken İstanbul'a uğrayarak imkâl yapmışlardır. Yeşilköy Havalimanının Kargasekmez mevkiinde bir süre kalan iki uçakın Irak Hava Kuvvetleri tarafından eğitim amacıyla

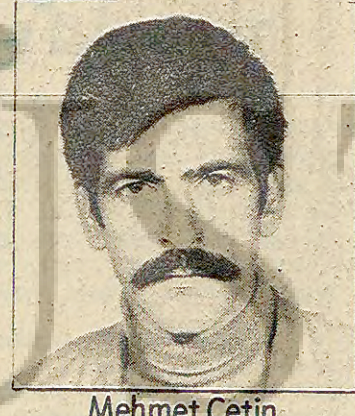
(Devamı Sa. 7 Sü. 5'te)

Jandarmalar K.maraş'ra TİKP Parti Meclisi üyesi Mehmet Çetin'i vurdu

K.MARAŞ (ÖZEL)

Pazarcık'ın Demireller köyünde oturan TİKP kurucusu ve Parti Meclisi üyesi Mehmet Çetin jandarmalar tarafından vuruldu. Başından çok ağır yaralanan Mehmet Çetin olaydan 5 saat sonra Adana Devlet Hastanesine kaldırıldı. Jandarma yüzbaşısı İbrahim Gülseren komutasındaki jandarmalar cinayet zanlısı Hasan

(Devamı Sa. 7 Sü. 4'de)

Mehmet Çetin

TİKP afişi asan 26 kişi gözaltına alındı

- Gözaltına alınanlara ikinci şubede işkence yapıldı

İSTANBUL (ÖZEL) Türkiye İşçi Köylü Partisi İstanbul İl Başkanı Halim Spatar, basına bir açıklama yaparak, partisinin 28 Mayıs Pazar günü Spor ve Sergi Sarayında yapacağı halka açık toplantının du-yuru afişlerini asan 26 arkadaşlarının gözaltına alındığını açıkladı.

Spatar'ın açıklaması şöyle: "Partimizin Anaya-

(Devamı Sa. 7 Sü. 6'da)

AP'nin Taksim mitingi bugün yapılıyor

- MHP, Erzurum mitingi için çeşitli illerden komandolar getirtti

HABER MERKEZİ Muhalefete mensup partilerin gövde gösterileri yarın iki ilde düzenlenen üç toplantı ve mitingde başlıyor. MHP'nin Erzurum'da, AP'nin de İstanbul'da düzenlediği açık hava mitinglerine ilaveten MSP de bu ge-

(Devamı Sa. 7 Sü. 6'da)

Kocamustafapaşa'da MHP lokalinde üslenen komandolar halkı tedirgin ediyor

- Kocamustafapaşa halkı: "Yetkilileri uyarıyoruz, yeni bir Fındıkzade yaratılmak isteniyor"
- Lokalin açılışının ertesi günü komandolar liseli bir genci silahla kovaladılar ve otobüste yurttaşlara saldırdılar

YAZISI 7. SAYFADA

Bizden aldıkları volframla diğer ülkelere ve bize karşı bombardıman uçağı yapacaklar
Askeri bakımdan çok önemli olan

Volfram madenimiz Sovyetler'e satıldı

- Sovyetler, madenlerimize şimdiye kadar zarardan başka bir şey getirmeyen İSDEMİR karşılığında el koyuyor

YAZISI 7. SAYFADA

Korutürk, "İçinde bulunduğumuz şartlar ulusal harp sanayimizin geliştirilmesinin önemini göstermiştir"

ANKARA (AA) Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, Kara Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı Genel Kurulu dolayısıyla Kara Kuvvetleri Komutanı ve Vakıf Başkanı Orgeneral Kenan Evren'e gönderdiği mesajda, "İçinde bulunduğumuz şartlar ve tamik oldu-

(Devamı Sa. 7 Sü. 4'de)

Dün İstanbul Edebiyat Fakültesinde olay çıkaran komandolardan 22'si gözaltına alındı. Resimde Fakültenin önünde polisler çatıran komandolar görüldü. (Fotograf: Aydınlık)

ANKARA'DA VE İSTANBUL'DA ÜÇ KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

AYDINLIK HABER MERKEZİ İTÜ Maçka Maden Fakültesinde sınavlara girmek üzere okula gelen bir grup öğrencinin üzerine açılan ateş sonucu bir öğrenci öldü, bir öğrenci de ağır olarak yaralandı. Cıvarda oturan görgü tanıklarının bildir-

diğine göre sabah saat 8.30-9.00 sıralarında silahlı beş kişi Maçka Sanat Lisesi yakınında pusu kurdukları köşeden sınavlara girmek üzere üniversiteye giden bir grup öğrencinin üzerine ateş açtılar.

(Devamı Sa. 7 Sü. 1'de)

Gözümüzü
oyacak
kargayı
besliyoruz

- Karar Resmi Gazetede yayımlandı
- Volfram, barit ve alüminyumun Sovyetler'e taşınması kesinleşti

BM Silahsızlanma Özel Toplantısı sürüyor ABD Başkan Yardımcısı Sovyet tehdidi karşısında savunma bütçelerini artıracıklarını söyledi

• Kıprıyanu Kıbrıs konusunda uluslararası konferans toplanmasını gerektirdiğini iddia etti

BM Genel Kurulunun Silahsızlanma Özel toplantısının 24 Mayıs tarihli oturumunda ABD Başkan Yardımcısı Walter Mondale, Kıbrıs Cumhurbaşkanı Kıprıyanu ve Yugoslavya Başbakanı Curanovic bir konuşma yaptılar. Yugoslavya Devlet Başkanı Tito'nun, insanlığı delice bir silahlanma yarışına iten tehlikeleri uzaklaştırmaya çağışan bir mesajı okundu.

ABD BAŞKAN YARDIMCISI MONDALE: RUS "SS-20" FÜZELERİ NÜKLEER TEHDİDİ ARTIRIYOR ABD Başkan Yardımcısı Mondale, NATO ve müttefiklerinin, Avrupa'da, Varşova Paktı gibi sürekli olarak askeri kuvvetini artıran bir güce karşı savunma bütçelerini artıracıklarını söyledi.

Mondale, Batı Avrupa'ya karşı hazırlanan Rus "SS-20" nükleer füzelerinin, Rusya'nın nükleer gücünün yeni boyutlara ulaştığını gösterdiğini belirtti. Bu füzelemler, Sovyetler nükleer tehdidinde büyük bir artış ifade ettiğine dikkati çekti. ABD Başkan Yardımcısı, NATO üyesi ülkelerinin Varşova Paktı kuvvetlerinin sürekli artmaya karşısında, savunma bütçelerinde "ölümlü" bir artmaya gideceklerini bildirdi. Mondale barışın korun-

Fransa Cumhuriyet İçin Birlik Partisi Başkanı

Chirac, Avrupa-Afrika konferansı önerdi

Eski Başbakanlardan ve Paris Belediye Başkanı Jacques Chirac, Avrupa ile Afrika arasında örgütsel bağların kurulmasını istedi.

Paris'te Fransa-Afrika Zirvesi sona ererken, özellikle Zaire'ye yeniden saldırı nedeniyle Afrika'da güvenlik ve işbirliği meselesi yeniden gündeme geldi.

Fransa'nın en büyük Partisi olan De Gaulle'cu RPR (Cumhuriyet İçin Birlik), Cumhurbaşkanı Giscard d'Estaing'e bir çok konuda hem fikir olmasına rağmen, hükümetin Zaire'de gerçekleştirdiği "kurtarma hareketine" karşı çıkmadı.

RPR Partisinin Başkanı ve eski başbakanlardan Jacques Chirac görüşlerini "Avrupa ile Afrika'yı birbirine yakınlaştırmak" başlığı altında, 19 Mayıs tarihli "Le Monde" gazetesine yazdı.

Chirac, Afrika'nın artık kendi gücüne dayanarak bir çok şeyi yapabileceğini belirtiyor. Afrika'ya hakim olmaya çalışan yabancı devletlerin güçlü bir direnme ile karşılaştıklarını kaydediyor.

Bedirli sürelerle toplanması önerilen bir Avrupa-Afrika Konferansının yararlarına değinen Chirac, böyle bir birliğe bütün Avrupa ve Afrika ülkelerinin katılımını istiyor.

Chirac, bu birliğin gerçekleştirilmesi için ortak bir platformun oluşturulması gerektiğini vurguluyor ve şu ilkelere öneriyor:

* Her türlü yabancı müdahalenin mahkum edilmesi;

* Devletlerin bağımsızlığına ve egemenliğine saygı göstermek;

* Ülkelerin siyasi ve sosyal rejimlerini özgürce seçmeleri;

* Tespit edilmiş olan sınırları tanımak;

* Sömürgecilik ve ırk ayrımlarına karşı olmak;

* Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunmak.

Chirac'ın nükleer silahlardan arınmış bir bölge olmasını istediğini, 1966'da Fransız bütçesinin yüzde 1,3'ünü oluşturan dış yardım oranının, 1977'de yüzde 0,7'ye düştüğünü açıklıyor.

Çin, Zaire'yi desteklediğini açıkladı

• Fransız birlikleri kademeli olarak Şaba'dan geri çekilmeye başladı

• Huo Guo-feng: "Zaire halkının saldırıya karşı verdiği haklı mücadele mutlaka başarıya ulaşacaktır"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çin Komünist Partisi Başkanı ve Başbakan Hua Guo-feng, Zaire Devlet Başkanı Mobutu ve Zaire halkına bir mesaj yollayarak, Sovyetler Birliği ve Küba'nın iç işlerine karışmalarına karşı sürdürdükleri mücadeleyi desteklediklerini bildirdi.

Hua Guo-feng, Çin'in Kinşasa Büyükelçisi aracılığı ile Mobutu'ya iletilen mesajında, Zaire halkının saldırıya karşı verdiği haklı mücadelesinin sonunda mutlaka başarıya ulaşacağına inandığını belirtti. Çin Dışişleri Bakanı Huang Hua da, 17 Mayıs'ta Zaire Büyükelçisine bu konuda bir açıklama yaparak Zaire halkını desteklediğini bildirmişti.

Öte yandan Belçika'nın Paris Büyükelçiliği yaptığı bir açıklamada, Zaire Devlet Başkanı Mobutu ile Belçika Başbakanı Leo Tindemans'ın önceki gün Paris'te görüştiklerini ve Zaire'deki son durumu ele aldıklarını bildirdi.

Bu arada Fransa Devlet Başkanı Giscard d'Estaing ve Başbakan Raymond Barre de komuya ilişkin açıklamalarda bulundular. d'Estaing açıklamasında, Fransız paralı askerlerinin görevlerini tamamladıkları sonradan bölgeden çekileceğini belirtti ve "Durum Zaire Hükümetine zamanında bildirilecektir. Böylece Zaire, Fransız birliklerinin çekilmesinden sonra gerekli güvenlik önlemlerini alabilecektir" dedi.

Raymond Barre ise Millet Meclisinde yaptığı konuşmada Fransa'nın Zaire'nin çağrısı üzerine ve bu ülkede bulunan Fransız uyrukluların kurtarılması için Şaba'ya gittiğini belirtti.

Senegal Devlet Başkanı Leopold Senghor, Afrika'ya yapılan dış müdahalelere karşı konulan "Ortak Silahlı Kuvvet" in gerçekleştirilmesinde önemli görevler üstlendi.

AFRİKA ÜLKELERİ ORTAK SİLAHLI GÜÇ OLUŞTURACAK

DIŞ HABERLER SERVİSİ

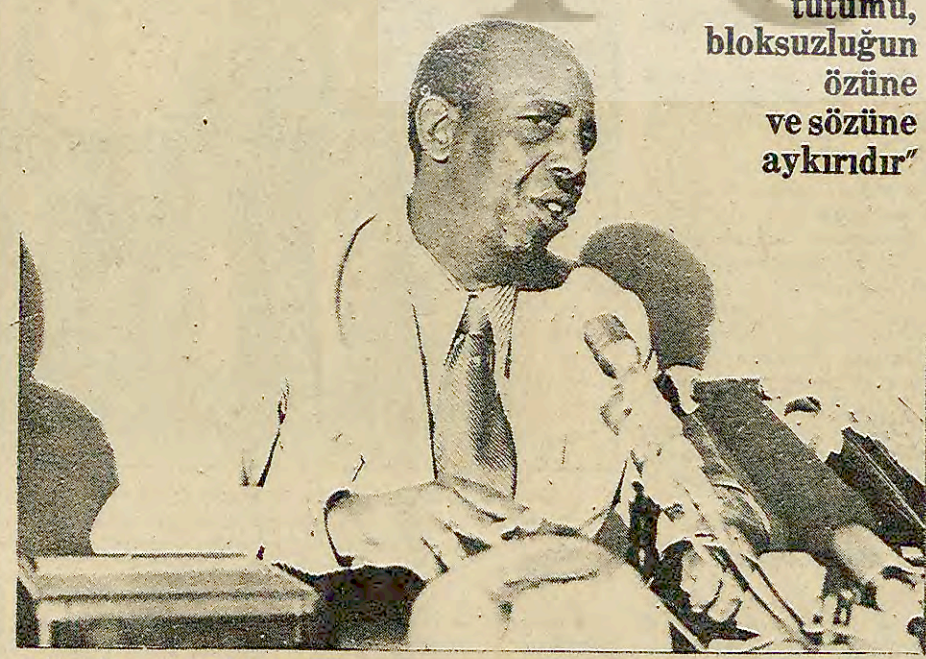
Fransızca konuşan 21 Afrika ülkesinin katıldığı ve Fransa'nın başkent Paris'te yapılan 5. Afrika-Fransa Zirve toplantısı önceki akşam sona erdi.

Zirve toplantısında, ülke olarak, söz konusu ülkelerin güvenliğini koruyacak ortak bir silahlı güç oluşturulması kararlaştırıldı. Bu konuda görev alan Senegal Devlet Başkanı Leopold Senghor bir diziye hazırlayacak ve ilgili ülkelerin görüşüne sunacak.

Zirve toplantısında en çok üzerinde durulan konu, Afrika'nın güvenliği, Afrika'ya yapılan dış müdahaleler oldu. Ayrıca, Fransa-Afrika teknik işbirliği, kalkınma ve yardım konuları görüşüldü.

Zaire Devlet Başkanı Mobutu Sese Seko anı bir ziyaret yaparak Zirve toplantısının son gününe katıldı. Mobutu, Zaire'ye yaptığı yardımdan dolayı Fransa'ya teşekkür etti.

SIAD BARRE, SOMALİ'NİN İŞGAL TEHDİDİ ALTINDA OLDUĞUNU SÖYLEDİ

Siad Barre, Somali halkı bağımsızlığını ve egemenliğini korumaya kararlı oldukça ona en küçük bir zarar verilemeyeceğini söyledi.

"Küba'nın tutumu, bloksuzluğun özüne ve sözüne aykırıdır"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Somali Gençlik Bayramında büyük bir kalabalık önünde konuşan Somali Devlet Başkanı Siad Barre, Rus ve Kübalıların Somali'yi işgal etmeyi planladıklarını söyledi. "Bugün Afrika kıtası Sovyet yeni sömürgeciliğinin ve onun Kübalı paralı askerlerinin tehdidi altındadır" dedi. Bu arada Rus elçisi toplantıyı terketti.

Somali Devlet Başkanı özetle şöyle konuştu:

"Sovyet yeni-sömürgecilerinin ve Kübalı paralı askerlerinin Somali'yi işgal etmek için ortak bir planları var. Ama size şunu söylüyorum ki, Somali halkı ne pahasına olursa olsun bağımsızlığını ve egemenliğini korumaya kararlı oldukça, ona en küçük bir zarar bile veremeyiz."

Bloksuz ülkeler topluluğunu, Küba'nın uluslararası alanda oynadığı rolü gözden geçirmeye çağırarak Barre, "Küba'nın tutumu bloksuz-

luğun özüne ve sözüne aykırıdır" dedi.

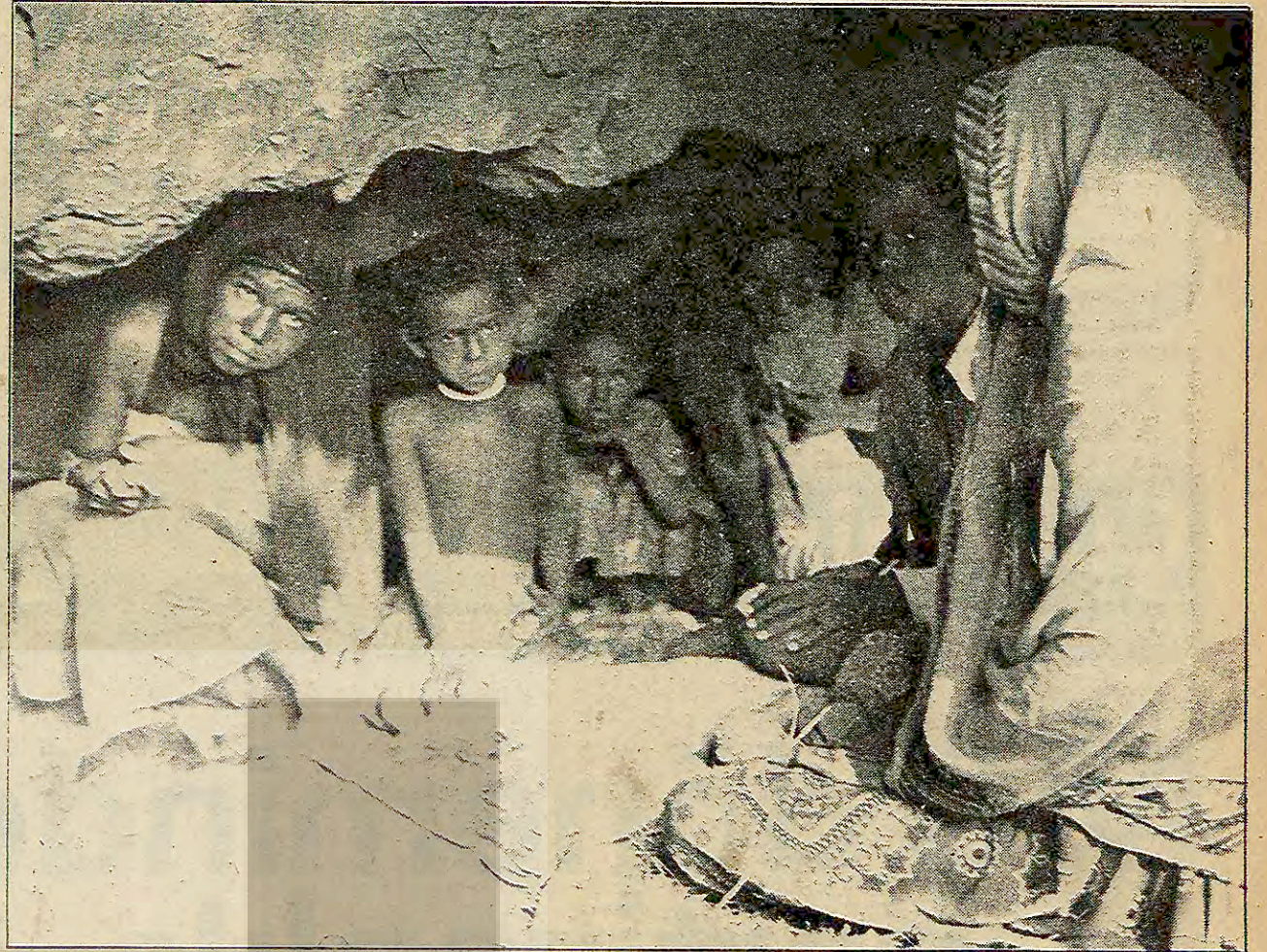
Siad Barre konuşmasına şöyle devam etti:

"Küba Afrika'da ikili bir oyun oynuyor. Bir Afrika kurtuluş hareketini destekliyor gibi görünüyor, ötekini ediyor. Yalnızca başkalarının özel stratejik çıkarlarına hizmet ediyor."

"Afrika Boynuzuna uygun bir şekilde aktırılan silahlar, sadece, bölgedeki gerginliği artırmak anlamına geliyor. Yangını körükleyiyor ve bölgede barışın sağlanmasını daha karmaşık bir hale getiriyor."

"Sovyet Elçisinin, Rus yeni sömürgeciliğinin teşhir edildiğini görünce, toplantıyı terketmesine üzgünüm. Bugün Afrika Boynuzunda gerginliği yaratan, Kübalıların kullanarak Afrika halklarını kanını döken, Sovyetler Birliği'dir. Dolayısıyla biz de yeni sömürgecilik ve paralı askerlerinin herhangi bir tehdidi karşı uyanık olmalıyız."

ERİTRE'DE SİVİL HALK BOMBARDIMANDAN KORUNMAK İÇİN MAĞARALARA SİGİNİYOR

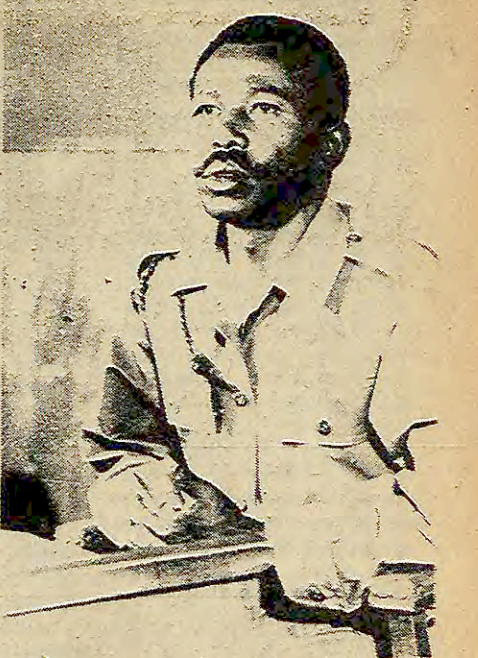
ERİTRE HALKI, Rus, Kübalı ve Doğu Alman askerlerinin desteğindeki Etyopya saldırılarına karşı kararlılıkla direniyor. Sovyet Mig uçakları, hedef gözetmeksizin köyleri, kentleri bombalıyor. Eritreli çocuklar yoğun bombardıman karşısında mağaralara sığınarak korunuyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Etyopya cuntası 40 bin kişiyi kurşuna dizdi

• 6 ile 9 yaş arasındaki çocuklara bile işkence yapılıyor

• Etyopya İnsan Hakları Komitesi; Rusya, Küba ve Doğu Almanya'nın protesto edilmesi için çağrı yaptı

Etyopya'daki Moskova'lı askeri cuntanın lideri Mengistu Haile Mariam. Etyopya İnsan Hakları Komitesi, Mengistu rejiminin, halka karşı bir terör kampanyası başlattığını bildiriyor. Çocuklar bile, bu kampanyanın kurbanları arasında.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Federal Almanya'daki Etyopya İnsan Hakları Komitesi Etyopya'da Moskova yanlısı askeri cuntanın iktidara geldiğinden bu yana 40 bin kadar insan acımasızca kurşuna dizildiğini bildirdi. Kurşuna dizilenlerin çoğunluğunu gençler, öğrenciler, işçiler, köylüler ve kadımlar oluşturuyor.

Etyopya İnsan Hakları Komitesi, sadece 1977 yılında öldürülen genç erkeklerin ve kadınların sayısının 10 bini bulduğunu açıkladı.

İnsan Hakları Komitesinin bildirdiğine göre, 40 binden fazla çocuk ve genç de, polis merkezlerinde ve hapishanelerde gözaltına alındı. Bu çocuklara ve gençlere günlükce insanlık dışı işkence metotları uygulandı. İşkence edilenerin çoğunluğu, 6 ile 9 yaş arasındaki kız ve erkek çocukları. İşkenceler, çocuklarda kalıcı sakatlıklar meydana getirmektedir.

Etyopya İnsan Hakları Komitesi, Moskova'lı Mengistu rejiminin, halka karşı bir terör kampanyası başlattığını bildiriyor. 8 ile 14 yaş arasındaki çocuklar da, bu kampanyanın kurbanları arasında. Polis, çocukları zorla ailesinin elinden almakta ve hemen orada, yani annesinin babasının gözleri önünde kurşuna dizmektedir. İnsan Hakları Komitesi, 9 yaşındaki çocuğu gözleri önünde vuran polise "katil" diye bağırarak annesinin de derhal olanda kurşuna dizildiğini belirtiyor.

İngiltere'de yayınlanan "Times" gazetesi, konu ile ilgili olarak yayınladığı bir makalede, Mengistu rejiminin yürüttüğü terör hareketinin, çocukları da hedef aldığı doğruladı. "Times", çocukların cesetlerinin sokak ortalarında akbabalara bırakıldığını yazıyor.

Adis Ababa Belediye Başkanı, başlatıldığı hareketin, "4 ile 6 hafta içinde şehirdeki bütün muhalifleri temizleyeceğini" açıkladı. Siyasal gözlemciler, bu açıklamanın, Mengistu rejiminin giriştiği katliamların bir itirafı olduğunu belirtiyor.

Adis Ababa Belediye Başkanı geçen ay yaptığı bir diğer açıklamada, rejime muhalif olanlar bulundugu sürece terörün de son bulmayacağını söyledi.

Etyopya İnsan Hakları Komitesi, insan hakları örgütlerinin demokratların ve hükümetlerin, Mengistu rejiminin katliamlarını mahkum etmelerini istedi. Komite, bu işkence metotlarının ve kitle katliamlarının arkasında bulunan Rusya, Küba ve Doğu Almanya hükümetlerinin de protesto edilmesi için çağrı yaptı.

ERİTRE'YE KARŞI ETYOPYA SALDIRILARI SÜRERKEN

Sovyet filoları Kızıldeniz ve Aden Körfezinde

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Afrika Boynuzunda Sovyet-Küba müdahalesi bütün şiddetiyle devam ederken, Sovyet filoları da Hint Okyanusu, Kızıl Deniz ve Aden Körfezi civarında dolaşıyor.

Batılı kaynaklar, Sovyetler Birliği'nin normal zamanlarda en az 20 gemiyi Hint Okyanusunda bulundurduğunu belirtiyorlar. Aynı kaynaklar Afrika Boynuzunda, çatışmaların yoğunlaşması ile birlikte Rus filolarının Kızıl Deniz ve Aden Körfezine doğru kaydığı bildiriyor. Öte yandan Sovyet balıkçı gemilerinin de, Aden ve Cibuti Limanlarına sık sık sefer yaptığı felen haberler arasında. Siyasal gözlemciler Moskova'nın çoğu zaman balıkçı gemilerinden, silah nakliyatı için yararlandığını belirtiyorlar.

Konu ile ilgili olarak bir makale yayınlayan Amerikan "Time" dergisi şu bilgileri veriyor: "25 Sovyet savaş gemisi, beş haftadır Kızıl Denizde aların durumunda... Moskova bu gün, istediği Afrika limanına, çok kısa bir süre içinde 3 bin asker çıkartabilecek durumdadır."

Somali Enfaryasyon Bakanı Abdikassim Salad Hasan da gazetecilerin sorusu üzerine bu sayıları doğruladı ve şöyle dedi: "bu durum Afrika halklarına bir gerçeği öğretti. Sovyetler Birliği'nin aklı fikri Afrika Boynuzundadır. Uyanık olmalıyız."

TALİ HASILAT MADDELERİ SATILACAKTIR:

- 1- Satış Kapalı Zarfla Teklif alınmak suretiyle yapılacaktır.
- 2- Satış şartnamesi ve listesi Beykoz'daki Müessesemiz Merkezinden veya Sirkeci 5'nci Vakıf Han Altındaki İrtibat Büromuzdan temin edilecektir.
- 3- Teklifler en geç 29. Mayıs. 1978 günü saat 16.00 ya kadar Müessesemiz Muhaberat servisine verilmiş olacaktır.
- 4- Teklifler arasında şartlarımıza ihtiyacımıza en uygun olanlar tercih edilecektir.
- 5- Müessesemiz satışı yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmaktaki tamamen serbesttir.

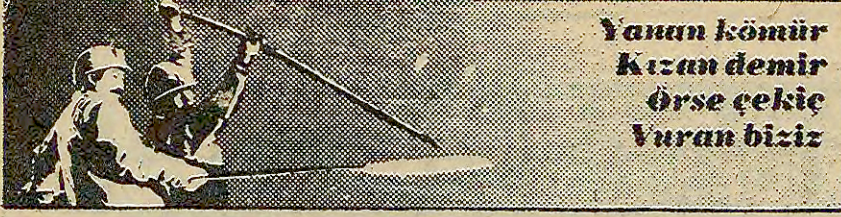
SUMERBANK
DERİ VE KUNDURA SANAYİ MÜESSESESİ
Basın:16278-320

ALANYA BELEDİYE BAŞKANLIĞI'N AN

- 1- Belediyemiz yük garajına beki kulübesi, kahvehane, büfe, WC ve ihata duvarı inşaat 2490 sayılı kanunun hükümlerine göre kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.
- 2- Keşif tutarı 199.158.40.- lıra, geçici teminatı 11.200.- liradır.
- 3- Şartname keşif ve gerekli belgeler Alanya Belediyesinde görülebilir.
- 4- İhale 12.6.1978 Pazartesi günü saat 9'da Belediye Encümen Salonunda yapılacaktır. Şartnameye göre hazırlanacak teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat evveline kadar Alanya Belediye Başkanlığına verilmiş olması şarttır. Postada vakı gecikmeler kabul edilemez.

Basın:16274-323

Yardımlar aşağıdaki hesap numarasına yatırılabilir.

GREVCİ CİMSA İŞÇİLERİ BAĞIŞ KAMPANYASI

Türkiye Halk Bankası Merkez Şubesi

Hesap no: 07111

MERSİN

Çukobirlik

YALANIYLA, VURGUNUYLA, TERÖRÜYLE FAŞİSTLERİN GERÇEK YÜZÜ

MC döneminde partizanlık

AYDINLIK Adana Bürosu

İplik tesisleri tamamlanmış, Çukobirlik, 1977 Şubat-Mart aylarında işçi almaya başladı. Yüzlerce işçi, yeni bir iş bulmak umuduyla fabrikaya müracaat ediyordu. Sadece iplik bölümünde 1000'den fazla işçi çalışacaktı. Daha sonra, dokuma ve boyama bölümleri de açılınca, işçi sayısı 3000'i geçecekti.

Bu kadar işçinin bir arada çalışması, gerek buradan milyonlar kazanması, gerekse sendikacıların istahını kabartıyordu. Herkes, Çukobirlik işçilerinin sırtından birşeyler elde etmeyi düşünüyordu. Yıllardır Çukobirlik'te kemirilen partizanlık, bu kez de işçiler üzerinde etkisini gösterecekti. Ve bu yolu ilk açan, o zamanki Teksif Adana Bölge Yönetimi oldu.

Çukobirlik'teki sendikacı çalışmaları yürütmede yetkili kılan Teksif Bölge Başkanlığı, AP'li yönetimde bir anlaşma yaparak, kolay yoldan yetki almaya planladı. Teksif'in yoladığı işçiler, önce AP'ye kaydedirildi. Kadımlar, AP Kadımlar Kolu'na yazıldı. Teksif Bölge Başkanlığı'na AP bayrakları asıldı. Böylece Teksif, başka bir sendikadan da yetki almaya çalışmasını engelleyebileceğini sanıyordu. Daha sonra, Teksif Bölge Yönetimi'nin feshedilmesiyle, yetki çalışmalarını şubeler yürütmeye başladı.

Ama partizanlık bitmedi. MHP de kendi taraftarlarını fabrikaya sokarak adam gücüne yığılmaya çalışıyordu. Kendisi hükümetten çıktuktan sonra ise, sadece MHP kanalıyla gelenler işe alınmaya başlandı.

MHP'nin sloganı: Tek yol zorbalık

II. MC, Ticaret Bakanlığı'na MHP'li Ağah Oktay Güneri'ni, Çukobirlik Genel Müdürlüğü'ne de Ankara Ülkü Ocakları eski başkanı Sabri Öge'yi getirdi. Bundan sonra MHP'li, fabrikada çalışan herkese saldırarak, Çukobirlik'i adım adım ellerine geçirdiler. İşçilerin bu konuda anlattıkları, faşizmin

nasil bir zorbalık rejimi olduğunu ve halk düşmanı karakterini ortaya koyuyor. Onların halka gönüllü olarak, halkı ikna ederek kabul ettirebilecekleri hiç bir fikirleri olmadıktan, ellerindeki tek yol, ezme, sindirme ve zorbalık yoluydu. Kendileri dışında herkes saldırdı.

Sabri Öge ve cetesinin yaptıklarını, tespit edebildiğimiz kadarıyla tek tek ele alacağız. Buna geçmeden önce, saldırılarda başı çekenleri tanımak istiyoruz.

İşte elebaşlar

Önemli sırasına göre, saldırıların planlayıcıları ve uygulayıcıları şunlar:

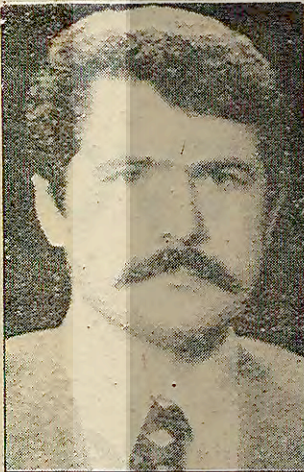
1. Sabri Öge: Ankara Ülkü Ocakları eski başkanı. II. MC gelince Çukobirlik Genel Müdürlüğü'ne getirildi. Çukobirlik'te yapılan bütün zulmün esas sorumlusudur.

Göreve geldikten sonra, İskenderun Demir Çelikten gelen bazı MHP'li 500 bin lira tazminatla çeşitli memurluklara getirdi. Yanı sıra, Çukobirlik bunları isten çekimaya kalkarsa, 500 bin lira tazminat verecekti. Bunu, herhangi bir iktidar değişikliğinde taraftarlarının atılmasını önlemek için yaptı. MHP'li olmayan müdürler, tazminat hakkı istediğinde, Öge, onlara "Burası yağma Hasan'ın borge mi?" demişti. Oysa Çukobirlik, en fazla Öge döneminde yağmalandı.

Sabri Öge'nin, Safin'dan alınan pamukların kilo başına 25 kuruşunu MHP'ye bağışladığı söylenir. Bu durumu kayıtlara geçmedi ve itiraz eden Çukobirlik hissedarlarını tehdit etti.

2. Ali Bayındır: Teknik sanat okulu mezunu olan Bayındır, işe ilk girdiğinde sanat okulundan gelen talebelere fabrikayı geçiriyordu. Kapıcılık gibi bir görevi vardı. 3500 lira alıyordu. Bütün gün boş oturur, kitap okurdu. Çalışmaya zorlanınca istifa edip ayrıldı. Fabrika MHP'ni eline geçince, 1 Milyon lira tazminatla müdür muavini yapıldı.

3. Nevzat Şaşkın: Kayıtlı AP'liydi. Önce İç Hizmetler Şefi olarak çalıştı. MHP'yle ortak çalışmaya başladığından sonra terfi etti ve Personel Müdürü oldu.

Sabri Öge: Ankara Ülkü Ocakları eski başkanı 2. MC gelince Çukobirlik Genel Müdürlüğü'ne getirildi. Çukobirlik'te yapılan bütün zulmün esas sorumlusudur.

Yılmaz'a yapıyor. Beş kişi, sopa, zincir ve musayla, Mahmut Yılmaz'ı dövüyor.

İki gün sonra yirmi kişi, yine Mahmut Yılmaz ve Mehmet'e saldırdı. Bir başka gün Mahmut Yılmaz, fitil işçisi Resul Elçi ile birlikte üçüncü kez makine arasında iki kişinin saldırısına uğruyor. Saldırganlara hiçbir şey yapılmadığı halde, Resul'e Mahmut, "Bir daha kavgaya ederseniz işinize son verilir" diye ihtar alıyordu.

Sabri Öge: "Ne pahasına olursa olsun burayı alacağız"

Bir işçi, o günleri şöyle anlatıyor:

"Olayların başlayacağı beliydi. Toplu halde marşlar söylüyor, yemekhanede toplu oturuyorlardı. Sabri Öge, sendikada ve Ülkü Ocakları'nda sık sık toplantı yapmaya başladı. "Ne pahasına olursa olsun burayı alacağız", buraya muhakkak MİSK girecek" diyorlardı.

Bir başkası, MC kurulumunu, personelin geçeceğündüz çalıştığını ve 10 günde üç-dört yüz işçinin alındığını söylüyor.

Bu işlemler de tamamlandıktan sonra fabrikada, devrimciler, AP'li, CHP'li, kısaca MHP'li olmayan herkese karşı sistemli saldırılar başladı. MHP'li militanlar, fabrika içinde, dışıda, servislerde adam dövmeğe başladılar. Saldırganların bir kısmı, Eğitim Enstitüsü ve Ticalet Lisesi'nden geliyordu. Önce ustaların hedef alındı. Bazılarını bayıltıma ya kadar dövdüler, bazılarını da tehditlere karşın fabrikaya gelemedi. Fabrikada can güvenliği kalmadı. Saldırı ve tehditlerin amacı, bütün ustalık, amirlik gibi görevlere MHP'nin yetmesini sağlamak ve diğer işçileri kendiliklerinden çıkış almaya zorlamak. Böylece, kimseye tazminat verilmemiş ve görünüşte kimse işten "almamış" olacaktı. İleride göreceğimiz gibi, aynı şey müdürlere de yapıldı.

Güvenoyu ile başlayan saldırı

II. MC'nin güvenoyu aldığı gün. Gece saat 11. İlk saldırı, gece vardiyasına gelen fitil işçisi Mahmut

Yarın: Diğer olaylar

IMZA Mustafa KARATAN J. Üçm. To Sat. Alm. Kom. Bşk. ASLININ AYINDIR 25 1978 Nusret Tamuroğlu P. Atm. İlhan Bır. Sb.

İLÂN

3/120NCİ SEYYAR JANDARMA HUDUT TABUR SATIN ALMA KOMİSYON BAŞKANLIĞINDAN

CİNSİ	MİKTARI	TAH. FİYATI	GEÇ. TEM.	KATI. TEM.	BEDELİ	İH. TAR.	İH. S.
PATATES	10.000 Kg.	5.00 TL.	3.750.-	7500.-TL.	50.000	6.6.978	15.00
KURU SOĞAN	10.000 Kg.	5.00 TL.	3.750.-	7500.-TL.	50.000	6.6.978	"
TOPLAM			7.500.-	1.500.-TL.	100.000 TL.		

BASKALE Hudut birlikleri için yukarıda yazılı 2190 sayılı kanunun 31'nci maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır. Buna ait şartname ANKARA-İSTANBUL Levazım Amirliklerinde ve BASKALE Levazım Müdürlüğü ile BASKALE Belediyesinden hergün mesai saatlerinde görülebilir.

İhaleler belirtilen gün ve saatte BASKALE Jandarma Hudut tabur satın alma komisyonu odasında yapılacaktır. İsteklilerin yatacaıkları teminat mektubu veya banka nakbuzu ile ikametgah belgesi ticaret odasına kayıtlı ticaret vesikası ile hazırlanacakları teklif mektupları ile belirtilen gün ve saatte bir saat evvelinde kadar komisyonca itiraz emelleri veya gelmiş olmaları şarttır. Postadaki gecikmeler kabul edilmeyeceği ilân olunur.

Basın 15629 318

DiSK genelge yayınladı

Sahte TKP'nin kurdurduğu bazı sendikalar DiSK adına örgütlenmeye çalışıyor

- DiSK Genel Sekreteri F. Işıklar; Beton-İş, Tüm Has-İş ve Yeni Ges-İş'in DiSK'le hiç ilgileri olmadığı halde DiSK adını kullanarak örgütlenmeye çalıştıklarını, bunun işçi sınıfının birliğini kurdurmak olduğunu belirtti

İSTANBUL (ÖZEL)

DiSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar imzasıyla konfederasyon bünyesinde bir genelge yayımlandı. Işıklar genelgesinde üye olmadıkları halde kendilerini DiSK üyesiymiş gibi göstererek örgütlenme çalışmalarını sürdüren bazı bağımsız sendikaların varlığını ve bu tür girişimleri desteklemenin işçi sınıfının birliğini kurdurmak olduğunu belirtti.

Genelgede özellikle şöyle deniyor:

Son zamanlarda bazı yönetici durumundaki kişilerin bilerek işçi sınıfının birliğini kurdurmak ve örgütlenmeyi sabotaj etmek, bazı kişilerin de bilgi yetersizliği nedeniyle, DiSK bünyesinde örgütlü sendikalar olduğu halde, bağımsız sendikaların örgütlenmesine yardımcı oldukları bilgileri merkezimize ulaşmaktadır.

Gene son günlerde üye olmadıkları halde bazı sendikaların kendilerini DiSK'ye üye olarak gösterip örgütlenme çalışmaları içersine girdikleri anlaşılmaktadır.

— Keramik-İş Sendikası
— Devrimci Sağlık İş Sendikası
— Beton-İş Sendikası
— Tek Ges İş Sendikası

karşı Yeni Ges-İş sendikaları DiSK üyesi olmadıkları halde DiSK'in üyesi olduklarını söyleyerek örgütlenmek istemektedirler.

DiSK'e bağlı bir sendika varken, bir başka bağımsız sendikadan örgütlenmesi ne yardımcı olmak türüksel suç niteliği taşımaktadır.

DiSK'e bağlı bir yönetici ve üyenin bilerek böyle bir suç işlemeyeceği varsayından hareketle bu genelgeyi yayımlama gereği duyulmuştur.

SAHTE TKP'NİN KUKLA SENDİKALARI

Fehmi Işıklar'ın sözünü ettiği Beton-İş İzmir'de sahte TKP taraftarlarına kurulmuş ve İGD'li taraftarları ile örgütlenmeye çalışmaktadır. Sahte TKP'li bir sendikayı güçlendirerek yönetimini ele geçiremedikleri Keramik-İş'i birleşmeye zorlamak ve eritmek istiyorlardı. Ancak Beton-İş hiç bir güç toplayamadı. Revizyonistler son olarak Beton-İş'in DiSK'e üye olduğu yalanını öne sürerek taraftar toplamaya uğraşıyorlardı.

Tüm Has-İş ise İGD'li Adana Bölgesinde Devrimci Sağlık İş'e karşı kurdukları bir sendikaydı. Has-İş yönetimini önce çeşitli yollardan ele geçirmeye çalışan sahte TKP'li bunu başaramayacaklarını anlaşıncaya Tüm Has-İş'i kurma yoluna gittiler.

İGD'lilerin son zamanlarda bazı bölgelerde DiSK'in adını kullanarak bazı bölgelerde de revizyonist yöneticiler aracılığı ile bu kukla sendikaları güçlendirmek için faaliyetlerini artırdılar. DiSK yöneticileri bunun üzerine sendikaların ismini bildirerek kamuoyuna açıklamak zorunda kaldı.

Adana SSK

evlerinde oturan işçiler:

"Yeniden kura çekilmeden evleri boşaltmayacağız"

ADANA (ÖZEL)

22 Mayıs 1978 günü, bir sendikar boş duran işçilerin durumlarıyla ilgili tespit yapıldı. İşçiler, durumun kura yoluyla çözümünü istiyorlar ve yetkililerden bu konuda bir açıklama bekliyorlardı.

Fakat Vilayetten gelen memurlar, yazdıkları tutanakta, işçilerden "mütecavizler" diye bahsettiler. SSK avukatı Hasan Nazlı de, bir yıldır boş duran evlerin, işçiler tarafından yağmalandığını iddia etti.

İşçiler, bu iftiraları büyük bir tepkiyle reddettiler. Evlere yerleşen işçiler, adil bir kura çekilmeden evlerden çıkılmayacağı kararlı olduklarını belirttiler.

Ümraniye PTT inşaatında Koğuşların pisliği yüzünden ilaç kullanan bir işçi öldü

İSTANBUL (ÖZEL)

Ümraniye PTT inşaat şantiyesinde çalışan Nazım Kılıç adlı bir işçi böcek ilacından zehirlenerek öldü.

PTT şantiyesinde çalışan inşaat işçileri kaldıkları koğuşların pisliği yüzünden türeyen bitlere karşı işverenlerden ilaçlama yapmasını istemişler, bitlerin sağlığını önemi ölçüde etkilediğini söylemişlerdi.

Patronun işçilere verdiği yüksek dozajda zehirli ilaç, işçiler giyeceklerine, yataklarına serptiler, yattığı yataklara ilacı etkisiyle zehirlenen işçi Nazım Kılıç kurtulamazarak öldü.

Aynı koğuşta kalan arkadaşları Kars'ın Ardahan İlçesinde Kuşçumaz köyünden olan Nazım Kılıç'ın hamile karısı ve bir çocuğunun memleketinde kimsesiz kaldığını söylediler.

İşçiler sendikalaşınca, patron 46 işçiyi işten attı

TEMEL ENERJİ İŞÇİLERİ DİRENİŞTE

Sema Atilla

- Adana ve Ceyhan'daki diğer işçiler direniş destekliyor
- Temel Enerji patronlarının 3 milyon vergi kaçırıldığı tespit edildi

Adana'da kurulu Temel Enerji Fabrikasında çalışan işçilerin sendikalaşması üzerine patron 46 işçiyi işten attı. Atılan işçiler fabrikanın önünde direniş başladılar.

Fabrikada çalışan işçilerin Türk Metal Sendikası'na kaydolduklarını öğrenen patron mal darlığını öne sürerek işçileri önce izne ayırmaya kalktı. Daha sonra ilkin 36, son olarak 46 işçiyi işten attı.

Atılan işçiler çıkışlarını almadılar ve fabrikanın önünde direniş başladılar.

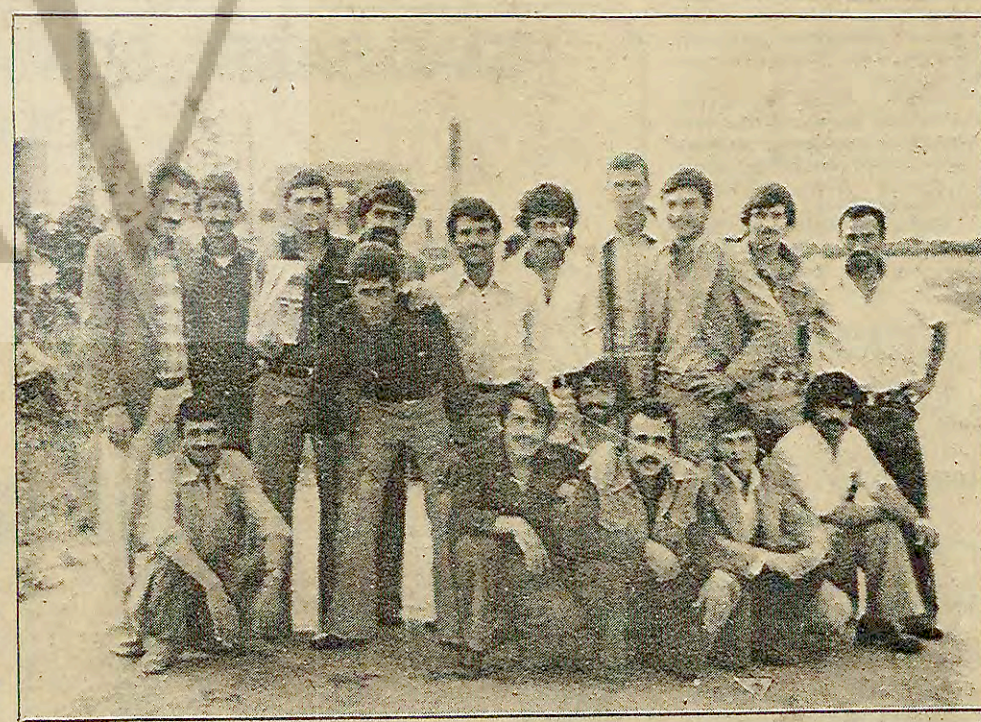
Başçavuş tehdit ediyor

Patronun Ceyhan'dan getirdiği başçavuş "Gidin çıkışlarınızı alın yoksa, ayağınızı kırarım diyerek işçileri tehdit etti. Çavuşlar jandarmaların silahlarını işçilere çevirerek olayı ıskartmaya çalıştılar.

Patron da işçilerin suyunu keserek ve servislere almayarak baskı yapmak istedi.

Vergi kaçakçısı patronlar

Fabrikanın müdürü işçilere "Çıkışınızı alın sizi Abudabi'ye gönderirim" diyor. Bir yandan da içerdeki işçileri kah tederde kah kandırmaya çalışıyor. Bir yandan da işçileri evlerinden ayırmaya çalışıyor. Temel Enerji patronları

Sendikalaştıkları için işten atılan Temel Enerji işçileri direnişte. Fabrikanın Müdürü "Çıkışlarınızı alın sizi Abudabi'ye gönderirim" diyor. İşçiler ise "İs ve can güvenliğini, sendika hakkı, insanca yaşayabileceğimiz ücret verilmeyece kadar mücadelemizi sürdüreceğiz" diyorlar.

1.5 senedir üretim yapan fabrikeyi inşaat halinde göstererek vergi de kaçınıyorlar. Direnişten önce gelen vergi memurları 3 milyon liralık vergi kaçırıldığını tespit ettiler.

İş kazalarını davet eden işyeri

Fabrikanın çeşitli kısımlarındaki işçiler çalışmaya başladılar. Galvaniz bölümünden Se dat Tekbaş:

"Burada çinko ile asit, okatka 700 derecede kayıyor. Çirli dumanları yutuyor. Tedbir alınmadığından ocak patlıyor. Elimiz ayağımız yanıyor. Bu

örse çekic

Gülay Kurnaz

"Tasfiyecilik" ve samimiyet

Kağıt üzerinde güzel kararlar almak kolaydır. Genel anlamda doğru sözler söylemek, demeciler vermek de kolaydır. Ama iş bu kararların uygulanmasına geldi mi, gerçek tutum o zaman çıkar ortaya. Şimdi karşımızda alınmış bir karar, söylenmiş bazı sözler ve bir olay var.

Karar, DiSK 6. Genel Kuruluna ait. Örgüt içinde görüş ayrılıklarından dolayı girişilecek her türlü tasfiyecilik hareketi karşıyız deniliyor. Sözler de bundan birkaç gün öncesine ait. DiSK Başkanlar Konseyi bir bildiri yayınlıyor ve 1 Mayıs'ta "TKP'ye özgürlük" ve "Yaşasın Sovyetler Birliği" gibi sloganları atanlarla ilişkilerin yeniden gözden geçirileceğini DiSK'in bu sloganların atılmasını doğru bulmadığını bildiriyor.

Olayı da dünki sayfamızda verdik. Hür Cam-İş Sendikası üyesi bir işçi DiSK'in 1 Mayıs öncesinde sürdürdüğü bölücü tutumunu protesto ettiği için, sahte TKP'ye işçi sınıfı partisinin 1 Mayıs'a katılmasına izin verilmemesini protesto ettiği için onur kuruluna sevk ediliyor. Örgütün birliğini zedelediği, bölücülük yaptığı iddiasıyla.

Şimdi, alınan kararları söylenen sözleri ve olayı şöyle yanyana koyup bakalım:

1 Mayıs günü Taksim Alanında olanları neyi göstermiştir? Bu işçinin haklı olduğunu, 1 Mayıs devrimcileri yasaklanırsa, revizyonizmin borusunun ötesinin kaçınılmaz olduğunu göstermiştir. Şimdi, sen hem bir yandan, bu sloganların atılması kötü oldu, "bize kalleşlik ettiler" diyecaksin, bir yandan da böyle olacağını sana önceden söylediyi diye üveni cezalandırıcaksın. Hem bir yandan bize "kalleşlik edenlerle ilişkilerimizi yeniden gözden geçireceğiz" diyecaksin ama bu konuda daha kını kırılmayacaksa, hem de, bu "kalleşlerin" örgütüne sızmasına karşı mücadele etti diye işçini üyeliğin atacağını. Bir yanda tasfiyecilikle ilgili koskoca Genel Kurul kararı duyuracak, bir yandan devrimcileri tasfiye edeceksin. Bir yandan her ağzını açtığında sendika içinde fikir özgürlüğünden bahseceğaksin, beri yandan bir üye, örgütün (yanlış olduğu şimdi açıkça ortaya çıkan) bir kararına itiraz etti diye ihraç etmeye kalkışacaksın.

Eğer DiSK Başkanları "Biz, DiSK Yürütme Kurulunun Hür Cam-İş'te olup bitenlerden haberi olmadığını düşünmüyoruz. Ve bu yüzden DiSK yöneticilerini samimiyete davet ediyoruz.

Kurulunuz kararında bir parça samimiyet varsa, "İlişkilerimizi gözden geçireceğiz, bu sloganların atılmasını doğru bulmuyoruz" sözleri biraz olsun samimiyet taşıyorsa, bu tasfiyeciliğe karşı çıkar. Yok eğer, bir yandan "gözden geçireceğiz", teranelerini tekrarlarken bir yandan aynı kişilerin tasfiyeciliklerini sessiz seyrediyorsa, kimse de onun kararlarını demecilerini ciddiye almaz. Bir örgütün en istikrarlı organları için en kötü durum bu budur herhalde.

Onur Kurulunun Hür Cam-İş üyesi Ali Rıza Özlek hakkında vereceği karar bekliyoruz.

★

Bitlis Senatörü Kamran Inan: Ecevit'in Sovyet tehdidinin azaldığı yolundaki sözleri endişe verici

NURİ ÇOLAKOĞLU— Sayın Inan, bugün Türkiye dış politikası önemli ve ilginç bir dönem yaşamaktadır. Bu dönemde ilgili görüşlerinizi rica edebilir miyiz?

KAMRAN INAN— Türkiye'nin iç meseleleri kadar çok önemli dış meselelerinin de bulunduğu ve bazı dış görüşleri itibarıyla yoğun çabaların sarf edildiği bir dönemde, benim görüşümü almak nezaketinde bulunduğunuz için teşekkür ederim.

Kanımca hükümetin dış girişimlerinin hareket noktası yanlış. Davranışlarda başkasından farklı olmak düşüncesi hakim olmaktadır. Bu düşüncenin zorlanması anormal ve anlaşılması güç durumlar meydana getirmektedir.

Sayın Başbakan ana muhalefet partisi lideri iken tekrar ve tekrar, hatta hükümet programının sunuşunda da dış politikamın demokratik edilmesi, parlamento ve topluma mal edilmesi tezini savunan bir kimse olmasına rağmen, son zamanlardaki dış teşebbüsler tamamiyle parlamentonun, kamuoyunun hatta hükümetin dışında cereyan etmektedir.

Kararlar hiç bir etüt, müzakere ve münakaşa yapılmadan tek kişi tarafından günübirlik alınmakta ve gerekli gerekçe vesilelerle açıklanmaktadır. Açıklamaların çoğu yabancı başkentlerde ve yabancı basın aracılığıyla yapılmaktadır. NATO ile ilgili açıklamalar Londra'da yapılmış, Kıbrıs görüşmelerine ait son teklifler Türk parlamento ve kamuoyuna duyurulmadan Viyana'da yabancı basına açıklanmıştır.

Ambargo iç politika aracı

"Ambargonun" kaldırılması yolunda yapılmış ve ciddi bir çalışmaya girmiş Türkiye'nin görüş ve politikasını Amerikan kamuoyu ve kongre çevrelerine izah edecek bir girişimde bulunmadık kampanyayı Türk kamuoyunda açmıştır. Oysa ambargonun görüşüleceği ve kaldırılacağı yer Amerika'dır. Hükümetin bu amaçla gönderdiği tek kişi ise ambargonun devamı tezini savunmuştur. Hükümetin bu meselede ciddi olmadığı ve konuyu iç politika aracı olarak kullanmak istediği anlaşılmaktadır. Oysa ambargonun kaldırılması konusunda milletçe birlik ve beraberlik içinde bulunduğumuzdan şüphe yoktur. Bizim süphemiz ve şikayetimiz hükümetin bu meseleyi yeterince ve gerekli ciddiyetle tutmadığındandır.

Önceleri ambargoya Kıbrıs konusu ve ambargoya NATO ilişkilerimiz arasında hiç bir bağ görmeyen Başbakan bu kere Kıbrıs bağını görmek ve kabul etmekle kalmamış, meseleyi NATO'ya da sıçratmıştır. Sayın Başbakanın her iki konudaki ilericî çevrelerin parmağı yok ise, buna ve bu dönüşü izah etmek çok güç olmaktadır. Ve eğer amaç, netice almak ise meot yanlış. Yok eğer amaç Türk kamuoyunu daha da hassas bir hale getirmek ve bunu iç politika alanına kullanmak ise, o zaman bu tutum gerçek bir politika olmaktan çıkmakta ve iç politikamın yeniden bir vasıtası haline getirilir olmaktadır ki, bunu da üzüntü ile ifade etmek gerekir, eğer böyle bir şey mevcut ise,

AET ile bağ koparılacak isteniyor

Hükümet aynı şekilde AET ile mevcut baği da koparmak istemektedir. DPT'nin hazırladığı bir vesikada bu görüş açıkça izlenmiş, ilgili bakanların yaptığı bir toplantıya Maliye ve Dışişleri Bakanları, AET'den kimse tezi savunmuşlardır. Böylelikle genel tutumdaki amaç daha da açıklık kazanmaktadır. O da Türkiye'nin milli gerçeklerini değiştirmek, 30 yıllık dış politikasını rayından saparak memleketi başka istikametlere yönelmek ve bir maceraya sürüklemektir.

Oysa Türkiye'nin bir maceraya tahammülü yoktur ve 50 yıllık Atatürk dış politikasından beri sürdürülen ve sağlam te-

meller üzerine oturtulmuş bulunan genel dengeyi sırf başkasından farklı olmak eğilimi ve bir macera istikametinde sürüklemek istenmesi ile bozulmuş Türkiye için son derece tamiri güç durumlar meydana getirebilecektir.

Bu durumun somut bir örneği olarak Montrö buluşmasından bu yana hükümetin dış temas ve teşebbüslerinin neticesiz ve maalesef başarısız kaldığını söylemek mümkündür. Montrö'ye hazırlık süreci, Yunan Başbakanı Kirişçi'nin görüşmeyi reddetmesi, daha önce Amerika'ya gönderdiği Savunma Bakanı Averof aracılığıyla toplantıyı sabote etmiştir. Yunanistan 16 Nisan Ankara buluşmasına gelmeyi reddetmiş, Kıbrıs konusundaki Türk tekliflerini görüşme zemini olarak kabul etmemiştir.

Hükümet burada maalesef Rumların oyununa gelmiş ve Rumlar kamuoyunda bir kere daha hükümeti ve Türkiye'yi güç duruma sokmayı kendi hatamız neticesi adeta muvaffak olmuşlardır.

Kıbrıs'ta vaatlerle öneriler birbirini tutmuyor

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim Ocak ayında Ankara'ya geldiğinde Sayın Başbakan kendisine asırı vaatlerde bulunmuş, Kıbrıs konusunda Rumların reddedemeyeceği teklifler sunacaklarını söylemiştir. Bu teminatla dönün, Genel Sekreter teklifleri aldığında hayal kırıklığına uğramış ve mahcup olmuştur. Ve kırğıdır.

Hükümetin dış politika beyanları sürekli ifade ediliyor ki tutarsız çelişki ve muğlaklıktır. Herhangi bir konu hakkındaki kesin tutumun ne olacağını Türk vatandaşları ve yabancılar takip edemez anlayamaz olmuşlardır. Hemen her gün ayrı ve zıt bir tutuma ortaya çıkılmakta, hissi, çok defa fazla etüt edilmeden bir heyecanla yapılmış beyanlar ileri sürülmektedir. Bu tehlikeli bir durumdur. Güvenilirlik ve itibar sarılmaktadır. Güvenilir olmak dış ilişkilerin ana şartıdır. Türkiye daima güvenilir bir devlet olmuştur, öyle tanınmıştır. Her ne kadar milletlerarası ilişkilerde güvenilirliğe aykırı bazı tutumlara prim vermiş ise de ve her ne kadar Türk devleti ve milleti dış ilişkilerindeki sadakat ve dürüstlüğü bazı defalar zararına da görmüş ise de, bize yakışan gene bu sadakat ve dürüstlüğü devam ettirmek ve dünyaya bize duyulan güveni muhafaza etmek. Geçici günübirlik bazı başarılar veya neticeler için uzun vadeli menfaatleri ve itibar tehlikeye atmak çok yanlış bir davranış olur.

Milli Savunma stratejisi

Hükümetin aynı şekilde milli savunma stratejisi ve ortak savunma üzerinde açtığı mükaşa çok talihiz ve sakineahdır. Savunmamız sloganla tahammülü olmayan bir sahadır. Dört aydan beri bunu tekrarlayan hükümet henüz bunun tarifini yapabilmiş, açıklığa kavuşturabilmiş değildir. Birbirini tutmaz beyanlar yapılmakta, formüller ortaya atılmaktadır. Bu durum içeride haklı tereddütlere, dışarda yanlış yorum ve tesirlere yol açmaktadır.

Sayın Başbakanın kullandığı "Savunma" jümümüz ekonomimize göre ayanlanacaktır" sözü çok-beni affetsinler manasız ve tehlikelidir. Bunlar hep başkasından farklı olma kompleksinin tezahürleridir. Eğer bu cümlelerin içerisinde muhtemel hasımlarımızın elinde bulunan silahlar, fantomlar, F-15'ler, F-16'lar, Nike ve Hercules füzeleri, denizaltılar, Leopard tipi tankları kıyabilirdi, o zaman bu cümle geçerlidir. Yok bunlar kıyamıyor ve bu cümle yalnızca Türk kamuoyunun yüksek milliyet hislerini tatmin maksadıyla söylenmiş ve bu cümle ile Türk milli savunması zayıf bırakılacak, muhtemel hasmımız, Doğu'dan olsun, Ege'den olsun bunların çok üstünde ve bu cümleden kıyamayan silahlarla karşımda bulunacaksa, bu son derece tehlikeli bir davranış ve düşünüş tarzı olur.

Ecevit'in son demeci endişe verici

Dünyanın çok kritik bir döneminde ve ortamında bulunan Türkiye'nin böyle bir lükse kendini kaptırması mümkün değildir ve çok da yazık olur. Bunun içindir ki Sayın Başbakanın kuzey komşumuzdan bir tehlike beklenmediği şeklindeki sözleri eğer hakikaten ayaküstü söylenmiş ve yine son zamanlarda takip etmekte güçlük çektiğimiz politika zikzaklarından bir tanesini tesadüfen ortaya atılmış bir yönü değilse, endişe verici bir beyandır.

Sayın Başbakan herhalde Afrika'da olanlara, Afganistan'da olanlara göz yumuyor veya görmek istemiyor olsa gerek. Atı- na'da iyi niyet görmek, kuzeyden tehlike

beklemek, bundan daha ciddi bir tehlike olamaz kanımızca. Ve Sayın Başbakanın dünyada yolumsuz ve detant olduğu, binaenaleyh Türkiye savunmasını eskisi kadar zaruret arz etmediği ve yük gerektirmediğini ifade etmek isteyen beyanlarını da yine endişe ile takip etmekte olduğumuzu söylemeliyim.

Detant şeklen mevcuttur

Detantı şeklen mevcuttur. Helsinki Konferansı yapılmış, devamı Belgrad iki yıl sonra yapılmıştır. Doğrudur. Dünyada çok şükür büyük harplar önemli silahlı ihtilaflar son birkaç senede azalmaktadır, yine doğrudur. Ama doğru olan bir başka şey de dünyanın eskisine kıyas edilemeyecek şekilde süratli bir silahlanmaya devam ettiği, kesinleşmiş 1976 rakamlarına göre 340 milyar doları silahlanma masrafları için verdiği ve bugünkü paralar ve kıymetlerde 1978'de bunun 400 milyara çıkmakta olduğu gerçeği ve yine bir gerçek de kuzey komşumuzun milli gelirinin bir hesaba göre %13, bir hesaba göre de %17'sini silahlanma masraflarına ayırmakta bulunduğunu ve milli gelir düzeltme faktörü uygulandığında kuzey komşumuzun Birleşik Amerika'dan daha fazla silahlanma masrafa yaptığı ve son derece ileri teknoloji ile yeni silahlar geliştirmekte bulunduğu, havadan ıkmal yapabilen Backfire bombardıman uçakları, T-72 tankları ve nihayet Amerika'yı hedef almayan orta menzilli ve nükleer başlıklı Orta Avrupa'ya ve Orta Doğu'ya tehdit edebilecek güte SS-20-F füzeleri ve nihayet yine kuzey komşumuzun çok barışçı niyetlerimizle rağmen, bizim hudutlarımızda devamla olarak bulundurdğu asker nisbeti ve bunun izahı.

Kübalı askerlerin arkasında 250-400 milyon dolarlık Sovyet malzemesi var

Ve nihayet yine kuzey komşumuzun detanta rağmen, kendi düşüncesinin dünyaya yayılması ve hakim olması yolundaki mücadelenin sonuna kadar devam edeceği şeklindeki gayet açık beyanları ve bu beyanların dünyanın çeşitli bölgelerinde özellikle son 2-3 sene içerisinde, Kübalı askerlerin arkasına yerleştirilmiş 250-400 milyon dolarlık Sovyet malzemesiyle nasıl Afrika'da uygulamaya konulduğu ortada iken ve yine Ortadoğuda ve bulunduğumuz çevrede bütün devletlerin Türkiye'nin iki üç misli fazla savunma masrafları yaptığı, batıda komşumuz Yunanistan'ın milli gelirinin %7.1'ini, Ortadoğuda İsrail'in %30'a yakını, diğer komşu memleketlerin %8-12'ye kadar olan milli gelir nisbetlerini savunmaya ve silahlanmaya ayırdıkları, komşumuz İran'ın petrol dolarlarından 15 milyarını en ileri teknolojiye sahip Amerikan silahlarına ayırdığı bir dönemde, Sayın Başbakanımızın böyle bir ortamda detant ve yumuşamanın mevcut olduğu ve Türkiye'nin kendi savunmasını buna göre ayarlayacağı ve komşuları ile ilişkilerini geliştirmek suretiyle güvenliğini artıracığı şeklindeki beyanları, bize büyük bir endişe vermektedir.

Savunma gücü azaltılmamalı

Türk tarihinin devamlı şekilde empoze ettiği, zorunlu kıldığı bir gerçek vardır: O da Türkiye'nin milli savunması ve bu alanda her türlü fedakarlığı yapması lazımdır. Eğer Türkiye dünyanın geçirdiği bütün tehlikelere ve bölgedeki bütün kayışmalara rağmen barış içerisinde kalabilmiş ve ayakta kalabilmişse, bu ordusunun gücünden ve üstün kuvve-

tinden ileri gelmiştir ve gelebilecektir. Bu gücü azaltmak demek dengeyi bozmak ve tehlikeyi çoğaltmak olur. Bu konudaki ciddi endişe ve uyarılarımızı ifade etmek isterim.

NATO bildirisi

Ve yine bu vesile ile Sayın Başbakanın Doğu-Batı silah dengesi içinde yapılan geniş etütler neticesinde Doğu'nun bazı hallerde bire üç, bire iki üstünlüğü neticesinde barışın tehlikeye düşebileceğini düşünen Atlantik memleketleri 1995 yılına kadar bir uzun vadeli silahlanma ve savunma planı çalışması hazırlamış ve bunun vesikasını 30-31 Mayıs'da Washington'da yapılacak NATO Zirve Toplantısı dolayısıyla üye memleketlere dağıtmış bulunmaktadırlar. Bu vesika Zirve Toplantısında görüşülecek, tadil edilecek, kabul edilecek veya edilemeyecek. Edilse dahi bir tavsiye mahiyetinde olacaktır. Böyle bir vesika henüz müzakere edilmeden, önceden bunun imza edilemeyeceği Türkiye tarafından ve kabul edilemeyeceği şeklinde kendilerinin şeref başkanlığı yapacakları bir toplantı için dahi beyan etmelerini de itiraf eteyim diplomatik usul bakımından son derece sakıncalı ve gösteriş tarafı yüksek bir davranış olarak görürüm. Etmeyebilir Türkiye, milli menfaatlerine uygun bulmaz, doğrudur. Kendi gücünü aşan bir yükümlülüğü getirir, doğrudur. Ama herhalde bu Washington toplantısında ve müzakere neticesinde diğer devletlerin de tutumlarının ışığı altında varılacak bir karardır. O kararın ardından Türkiye'ye gelindiğinde Türk Parlamentosuna, Hükümetine ve millete ifade edilir. Yoksa Londra'da böyle bir karar dünyaya duyurmak ve Türk milletine de duyurmak herhalde çok yanlış ve doğru bir yaklaşım tarzı olmasa gerek.

Esas tehdit

NURİ ÇOLAKOĞLU— Efen- dim, bütün bu açıklamaların ışığında sizce Türkiye'ye yönelen esas tehdit nereden geliyor?

KAMRAN INAN— Sanıyorum ki Türkiye'nin savunması için en güzel formül Başkan De Gaulle'nin "her istikametten gelebilecek tehlikeye göre hazır olmak". Ve Türkiye buna göre hazırlıklı olmak mecburiyetindedir. Bu kaideyi, Şu hududum emindir, binaenaleyh o hududtın ben rahatlıkla askerimi çekebilir, orada uyuyabilirim demek büyük gaflet olur.

Şimdi bu esas kaidenin yanında, tabiiyle tehlikenin büyüklüğü derecesine göre tedbirin büyüklüğünü tespit etmek meselesi kalır.

Türkiye'nin kuzey komşusu ile olan meselesi sadece bir Stalin dönemi meselesi değildir. Ortada bir Türk tarihi bulunmaktadır. Derslerle dolu bir tarihimiz bulunmaktadır. Binaenaleyh bunun zorunlu kıldığı bir durum vardır. Bu konuda size bir anımı anlatayım: Londra'da milletlerarası bir konferans dolayısıyla karşılaştığım ve barışçı niyetlerini ısrarla tekrar eden bir Sovyet diplomatına, aynen şunu sordum: "Siz 45 milyonluk bir Türkiye'den 250 milyonluk dünyanın ikinci askeri ve nükleer gücü Sovyetler Birliği karşı bir tecavüz bekliyor musunuz?" Bir süre tereddüt ettikten sonra cevabı "Hayır" oldu. Bunun üzerine "Peki, madem beklemiyorsunuz, beni çok ağır askeri masraflar yükü altında tutacak derecede kuvvetli devamlı olarak neden benim hudutlarımızda tutmak ihtiyacını hissediyorsunuz?" diye sordum da cevap alamadım.

İyi niyet karşılıklı olmalı

Mesele budur. Aslında bir gerçek ortadadır. O da Sovyetler Birliği'nden işbirliği arzusu geldiği sürece Türkiye'den mukabele görür. Ama Türkiye'nin iyi niyetinin, işbirliğinin ve iyi komşuluk ilişkileri yürütmesi niyeti kafi değildir. Bunun iki tarafı olması lazımdır. Ve bunun ayrı şartı vardır. O şart da Türkiye'nin toprak bütünlüğüne ve iç düzenine saygı gösterilmesi şartıdır.

Bunun her zaman devam edeceğini, bir geçici dönem alametini ele alarak ona göre politika saptamak büyük yanlışlık olur.

Sovyetler Birliği komşumuzun bir rejim karakteri vardır, bu rejim karakteri idareci kitleye göre maalesef büyük ölçüde değişebilmektedir. Nihayet demokrasinin bulunmadığı ve milli iradenin milli tercihlere hakim olamadığı memleketlerde bunlar çok görüldü olaylardır. Bir Stalin devrim dünyayla birlikte yaşadık, ardından sonra Kruşçev'in yumuşama devri gelmiştir. Bundan sonra yumuşamadan hafif dönüş devri gelmiştir.

Şimdi bir başka dönem yaşanmaktadır ama, bu dönemin de Amerikan idaresinin kararsızlığı ve hatta yazılığında karşısında dünyanın birçok çevresinde Afrika'da baştan başa, Afganistan'da nasıl bir davranış

içerisine girdikleri de ortada bir realitedir, bir gerçektir. Binaenaleyh milletlerarası ilişkilerde sadece iyi niyet, iyi komşuluk iddiaları yeterli değildir.

Saldırmazlık anlaşmasına rağmen saldırı

Sayın Başbakan her halde Sovyetler Birliği komşumuzla aramızda dostluk ve işbirliği anlaşması bulunduğunu, bu 1925'te imzalanmıştır, bunun 1945'te Sovyetler Birliği tarafından tek tarafı olarak ortadan kaldırıldığını bilirler. Ve yine Sayın Başbakan birçok anlaşmaların milletlerarası ihtilafları önlemeye yeterli olmadığını, Sovyetler Birliği ile Almanya arasında Saldırmazlık Paktının dahi bulunduğunu, ama saldırının yine tınen vuku bulunduğunu da bilirler.

Binaenaleyh savunmada bir memleket, bir millet için tek güvenilir kaynak kendisini koruyabilecek güce sahip olmasıdır. Bunun ötesinde kendi kafamızda geliştirdiğimiz ileri seviyelerdeki iyi niyetleri başkalarına da sıçratmak suretiyle ortamı ve geleceği pembe görmeye kendinizi alıştırırsanız bu büyük bir hata olur. Bu hatayı Türk milletinin işlemeye tahammülü kalmamıştır. Tarihimiz bu hataların bazan işlendiği örnekleri ve acı örneklerini taşımaktadır. Binaenaleyh ben tarihin münakaşasına girmek istemem.

Amerikanca yardımdan alınacak ders

1947'de 48'de ilk Amerikan yardımının yapıldığı dönemlerdeki halimizi, Türkiye'nin unutmaması gereken bir nokta var: Büyük ve acı bir dersle dolu, ilk Amerikan yardımını Roosevelt'ler ve Churchill postallarıyla almıştık. Ayakkabı göndermek suretiyle.

Buna bakıp da bütün Türk hükümetlerinin ve bütün Türk milletinin kendi savunması alanında çok şey yapması gerektiği dersini acı bir şekilde çıkarması lazımdır. Yoksa çok güzel ve ifade edilmesi de çok hoş gelen formüller ve iyi niyet ifadeleri ve sözleri bu gerçeklerin üzerine bir perde olarak sarılırsa, zannedirim ki büyük hata işlenmiş olur ve bugünkü manzaradan duyduğum endişe de buradan gelmektedir.

Dış ilişkilerimizin yürütülmesinde diplomatik büyük hatalar vardır. Demokrasinin

bir tarafı iki aptalın bir dahi kadar düşünebildiği bir rejimdir Türkiye de nedense iktidar mekine gelen insanlar aptallara pek iltifat etmiyorlar.

Afganistan olayı

NURİ ÇOLAKOĞLU— Efen- dim, az önce Afganistan'dan söz ettiniz. Bu ülkede meydana gelen darbe hakkında ne düşünüyorsunuz, Türkiye'deki siyaset adamlarından bundan ne ders çıkartmalı?

KAMRAN INAN— Bundan bir cümle ile ifade edilebilecek ders şudur: Bugünkü dünya ortamında ve özellikle kritik noktalarda bulunan devletlerin yalnız dış güvenliklerinden emin olmaları yeterli değildir, iç güvenliklerinden de emin olmaları lazımdır ve iç güvenlikleri konusunda da aynı hassasiyeti göstermeleri lazımdır. Zira bugünkü dünya dengesi ve nükleer denge karşısında, hudutları tecavüz suretiyle devletleri düşürmek taktiği büyük bir maharetle uygulanmamaktadır. Binaenaleyh Türkiye'nin çok güçlü bir ordusu ile kendi hudutlarını güvenlik altında bulundurmaları lazımdır ama yeterli değildir. Aynı günün içinde de gösterilmesi ve aynı uyanıklığın içinde de sürdürülmesi lazımdır.

Türkiye dünyanın çok kritik bir noktasında

Türkiye eğer dünyanın çok kritik bir bölgesinde bulunduğunu unutsa büyük bir hata işler. Ve yine Türkiye eğer bulunduğ fevkalade önemli toprak parçasının üç kıtayı birbirine bağlayan tabii bir köprü olduğunu, üç kıtayı dolayısıyla kontrol eden bir nokta olduğunu, dünyanın daha yirmi otuz yıl vazgeçemeyeceği Ortadoğu enerji kaynaklarını kontrol yolu üzerinde bulunduğunu, bütün stratejik gelişmelere rağmen önemlerini muhafaza eden Boğazlar gibi çok ciddi bir noktayı elinde bulundurduğu, petrol kokan ve dolayısıyla bütün dünya dikkatlerini üzerine toplayan Ege'nin üzerinde bulunduğunu, Ortadoğu'daki denge itibarıyla yarının 60-70 milyonluk ve sanayileşmeyi kavramış yeni bir kadro meydana getirmiş, 20. yüzyıla adım atmış ve ilerde bir Ortadoğu'nun Japonya'sı olmaya namzet bir Türkiye'nin ırılı ufaklığı, bölgede oluşan uzakta olsun devletlerin pek hoş göremeyeceği ve binaenaleyh bunun yolunu kesmek gerektiği yolunda hesaplar yürütmekte bulunduğunu unutsak, büyük bir hata işlemiş olur, atılmış olur.

Meselelere geniş bir ufukla bakılmalı

Sayın Başbakanın bu alanlarda endişe veren bir yönü de her gördüğü kimsede ve yevahut da her gittiği yerde 'dostluk' sözcüğü tekrar etmeleri. Aslında insani yönü itibarıyla fevkalade güzel bir şeydir ve belki bir insanın kendi iç dünyasını aksettirir, ama dünyada dostluklar değil, menfaatler hakkindir. Ve menfaatin ön plana geçtiği yerde, en yakın dost bildiğimiz milletler ve devletler de 'sizi ezerek geçer kendi menfaati uğruna. Buna yalnız tarih değil, her günkü olaylar büyük örnekler vermektedir. Benim, bugünkü Türkiye'nin 1978'lerin gerçekleştirdiği ciddiyette idare edilmediği hususunda korkum vardır ve bugünkü Türkiye'nin liderlerin, başta bulunanların çok büyük bir tepeden, dünyanın nereden nereye gitmekte olduğu, nasıl bir ortam içinde yaşadığımız, 2000 yılı dünyasının nasıl bir denge alacağı şeklinde geniş bir ufukla meselelere bakmadıkları inancım ve intibah var. Hatta zaman zaman, acaba Ankara'nın ufkunu Elmadaga'nda bitiyor mu şeklinde de tereddütlerim olmaktadır.

GAZETE BAYİLERİ ANLATIYOR
29 Raporatör: ŞENOL KONUKÇU

Cahit Tartanoğlu

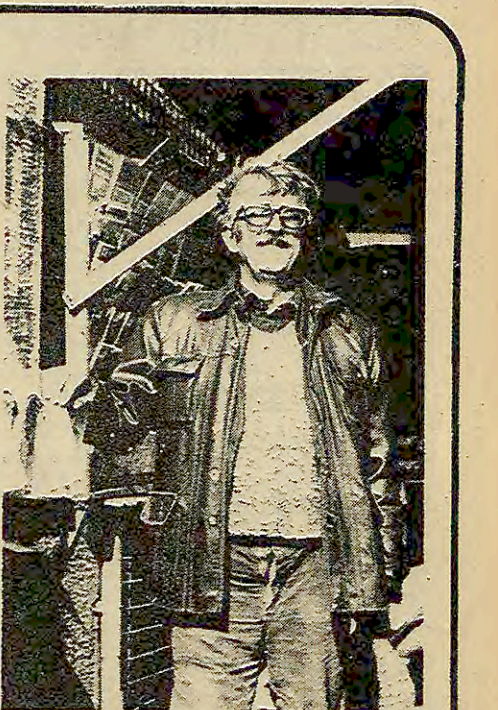
"Ankara ve İzmir'deki meslektaşlarımız gibi biz de örgütlenmeliyiz"

Konya'nın Karaman ilçesinden olan Cahit Tartanoğlu 37 yıldan beri İstanbul'da gazete satıcılığı yapmaktadır. Tartanoğlu gazetemize şunları anlattı:

"Konya'nın Karaman ilçesindenim. 13 yaşından beri gazete satıcılığı yapıyorum. Şu anda 50 yaşındayım.

Biz gazete emekçilerinin sorunları çoktur. Diğer arkadaşlarımız bunların birçoğuna değindikler. Bir defa biz bu kadar çalışıyoruz, kimse bizim sorunlarımızı değilmiyor. Mesela bir arkadaşımız çalışamaz duruma geldi. Bakacak kimesse yok. Darüşafaka'ya yattı.

"Yeni çıkacak vergi tasarınsa göre bayileri de vergi kapsamına alacaklar. Bu vergi, tasarınsından önce bir sendika

veya cemiyet kurabilirsek vergi kervisi alabiliriz. Yoksa daha fazla vergi ödemek zorunda kalacağız.

Ankara ve İzmir'deki meslektaşlarımızın sendikaları var. Bu arkadaşlar dağıtım şirketleriyle toplu sözleşme imzalayarak bir takım sosyal haklarına alabiliyorlar. Oysa bugün Ankara'da 5 bin bayi varsa İstanbul'da 18 bine yakın bayi vardır. Bütün arkadaşlarımızı birleştirip bir sendika kurmamız şart. Sendikamız veya cemiyetimiz olursa haklarımız daha iyi arayabiliriz.

ESKİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

Belediyemiz Yıldıztepe Şantiyesinde Yapılacak Motor Atelyeleri İnşaatında kullanmak üzere 250 M3 Ocak Taşı Alınacaktır. İhale 8.6.1978 Perşembe günü saat 15.00 te Belediyemiz Encümeninde Kapalı zarf Eklilme usulü ile yapılacaktır. İşin Muhammen Bedeli 35.000.-TL. olup, Geçici Teminatı 2.625.-TL. dir. Şartnamesi Hesap İşleri Müdürlüğünde görülebilir.

İsteklilerin 1978 yılı Ticaret Odası Sicil belgesi ile ihale tarihinden üç gün evvel Fen İşleri Müdürlüğüne müracaat ederek yetelik belgesi alması, geçici teminat mak- zusu veya mektupla ile tekliflerini ihale teklifi zarflarını ihale saatinden bir saat evveline kadar Belediye Başkanlığına teslim etmeleri ilân olunur.

Postadaki gecikmelerle ilgilisizdir.

Basın:16245-322

AYDINLIK YAYINLARI

G.Dimitrov

Savaşa ve Faşizme Karşı Birleşik Cephe

2.baskı ÇIKTI

Genel Dağıtım: TÜRK DAĞITIM
Cagaloglu Hamam Sok. No. 4 - İSTANBUL

Kitaplar arasında

Celal Üster

nedim gürsel
şeyh bedreddin
destanı üzerinenedim hikmet'in şiirlerinde gelenek sorunu
bedreddin hareketinin toplumsal
ve ideolojik nitelikleri
dil ve şiirsel öğeler

ŞEYH BEDREDDİN

DESTANI
ÜZERİNENedim Gürsel
Cem Yayınevi
Kültür Dizisi

İnanabileceğini araştırarak oldukça geniş boyutlu bir çalışmanın tarihimize değin bölümlerinden biri olarak tasarlamıştım. Amacım, Nazım Hikmet'in büyük çapta ilk kez bu yapıtıyla gerçekleştirdiği çağdaş kültür biliminin devrimci öğelerini saptamak, bu öğelerin ışığında destanın tarihsel içeriğiyle sınıfsal konumu arasındaki ilişkiye dikkati çekmekti. Ancak, Nedim Gürsel, daha sonra zorunlu olarak metodini bazı araştırmalara da yönelmiş Nazım Hikmet'in şiirinde gelenek sorununu açıklığa kavuşturmaya çalışırken, Osmanlı toplumunun yapısını, Şeyh Bedreddin ayaklanmasının felsefi ve ideolojik amaçlarını da incelemek zorunda kalmış. Ayrıca Nazım Hikmet'in bu eserinde kullandığı dilin kendine özgü yapısı ve kuruluşu üzerinde de durmuş. "Giderek, asıl araştırmaya bağlı kalmakla birlikte kendi içinde bütünlük kurabilen özerk bir metin, Nazım'ın yapıtının ötesine geçerek Bedreddin ayaklanmasının toplumsal ve ideolojik niteliklerini de açıklayan bir inceleme çıktı ortaya.

Bu nedenle, incelememi ayrı bir kitap biçiminde yayımlamayı daha uygun buldum". Nedim Gürsel'in kitabı üç bölümden oluşuyor: Nazım Hikmet'in şiirlerinde gelenek sorunu; Bedreddin hareketinin toplumsal ve ideolojik nitelikleri, dil ve şiirsel öğeler. N. Gürsel'in özellikle Bedreddin ayaklanmasını ele aldığı bölümde, Osmanlı toplumunun yapıyla ilgili olarak öne sürdüğü görüşler hatalı bir bakış açısını yansıtıyor. Osmanlı toplumuna hakim olan feodalizmi dayandığı gerçek ekonomik temelleri üzerinde göremediği için, Bedreddin ayaklanması için önemli bir halk hareketi sınıfsal temeline açık seçik oturtmuyor.

Bununla birlikte, Nedim Gürsel'in bu çalışması, şiirimizin başta gelen ürünlerinden birini, Nazım Hikmet'in "Şeyh Bedreddin Destanı"nı hem belirleyici toplumsal yönleriyle, hem de şiirin kendine özgü özellikleriyle açıklamaya yönelmesi bakımından, ciddi ve özenli bir çaba niteliği taşıyor.

Uçacak
martıların

Gani Bozarslan'a

- Boğazın kıyısında buldular seni,
Harem'in önünde
Sular içinde...

Lacivert bir geceydi,
İnce bir hilal vardı,
İnip inip kalkıyordu martılar
Kızkulesi üstüne,
Ahırkapı Feneri çakıyordu durmadan...

Gönlün şark masalları gibi zengin,
Yüreğinde halkın sevdası,
Gülen gözleriyle bakarak dalgın
Ufuktaki kızıl yıldız
Gezerdin dünyayı adım adım...

Selamin, yetmiş iki dilden dost selamı,
Başım gözüm üstüne;
Dünya insan kardeşliğinin
Sıcak müjdesi vururdu yüzümüze
Konuştukça seninle...

Partiliydin,
Sadece isminle değil
Bütün ruhunla,
Neferiydin öncü müfrezenin.
Özenle yetiştirip bağrımdan
Göndermiştin cepheye
Kürt proletaryası,
Katıldın dünya devrimine,
Yüzünü ak ettin onun...

Karlı dağların hışımlı
Gün vurdukça yalımvalım yüzünde
Ürkerdi senden revizyonistler,
Ezilen bir ulusun
Hep genç kalan öfkesi
Sordardı yankı yankı:
"De kurban,
El mi yaman-
Bey mi yaman?"
En ferah düşlerin Yeni Çarlar kabusu,
Kaçardı Kremlin'de beylerin uykuları...

Gel gör...
Öyle güzel şeyler olurken yurdunda,
Tam nar dalları meyveya dururken,
Dereler birleşirken nehirde coşkun,
Bahara vururken toprağın bereketi,
Ölüm
Tenhada buldu seni..

Kalemin mızrak gibi
Yurtardı çağların karanlığını.
Kadife çimenlerinden serin yaylaların
Atlas kuşaklı efsaneler
Yaman bir kavgaya kalkar
Zulme pala sallardı satırlarında,
Bağlandı çağlar
Ellerinin hasretinde boylu boyunca
Babek,
Bedrettin,
Babuşkin
Yürürdü yüzyılları kolkola...

Tuttun elimizden
Dost bahçesinde seyran...
Tanıştık, hoşbeş ettik
Cigerhun, Feki Teyran...
Ses verdi sesinde
İnci gibi Kürt dili,
Oynak halaylarla geldi
Karıştı türkümüne,
Gümrah bir toprağın yığılması
Nesilden nesile
Yoldas yadigarı gonca gül diye
En son seni koydular yüreğimize...

Bu Boğaz aktıkça böyle,
Güldükçe kıyısında güneş yüzlü çocuklar,
Can katarak kavgamıza
Mıraların
Ve mavi göğün derinliğinde
Çırpanın harflerle
Ölümsüz bir destanı yazarcasına
Uçacak martıların...

Kerem Çalışkan

İDGSA Kültür Şenliği
sürüyor

İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi (İDGSA) Kültür Kolları tarafından düzenlenen ve bu hafta başlayan Kültür Şenliği sürmektedir. Bugün saat 17.00'de Sinema-TV Enstitüsü salonunda "Urartu'nun İki Mevsimi" ve "Safranbolu'da Zaman" adlı iki belge filmi sunulacaktır. 27 Mayıs Cumartesi günü okul öğrencileri Polenezköy'e bir gezi düzenleyeceklerdir. 29 Mayıs Pazartesi günü saat 17.00'de Akademinin Konferans Salonunda "Amatör Tiyatro ve İşlevi" konulu bir açık oturum yapılacaktır. Açık oturuma Haluk Şevket, Günay Akarsu, Seçkin Çilzoğlu ve Boğaziçi Üniversitesi Tiyatro Kulübü katılacaktır. 30 Mayıs Salı günü saat 17.00'de İDGSA Tiyatro Kolu, Nazım Hikmet'in "Kuvayı Milliye Destanı" adlı eserini oyun biçiminde sergileyecektir. 31 Mayıs Çarşamba günü saat 17.00'de Mimarlık Bölümü Temsilciliği tarafından düzenlenen "Gecekondu Sorunu" konulu bir açık oturum yapılacaktır. 1 Haziran Perşembe günü saat 17.00'de "Fotoğraf Teknik ve İçerik" konulu bir açık oturum vardır. Bu açık oturuma İsa Çelik, Ersin Alok, Onat Kutlar, Engin Çizgen, Şahin Kaygun, Fikret Ötym, H. Kurbanoglu, A. Ataman ve Gültekin Çizgen katılıyor. 2 Haziran Cuma günü ise ödül dağıtımı var.

Kültür Bakanı, tiyatro yazar ve eleştirmenleriyle bir toplantı yaptı

Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı, 21 Mayıs günü İstanbul, Topkapı Sarayı'nın Mecidiye Köşki'nde tiyatro yazarları, eleştirmenleri ve bazı sanatçılarla bir sohbet toplantısı yaptı. Toplantıdan önce yaptığı açıklamada Kışlalı, "Hiç bir kamu kuruluşu kendisini toplumdan soyutlayarak işlevini yapamaz. Özellikle kültür alanında bu olanaksızdır." dedi. Kültür Bakanlığının görevlerini üç grupta toplayan Kültür Bakanı Ahmet Kışlalı, bunları kültür mirasını değerlendirilmesi, zenginleştirilmesi ve toplum kesimlerine dengeli biçimde yayılması olarak nitelendirdi. Yakın sahne sanatları ile ilgili bir kurul oluşturulacağını belirten Kışlalı, "çeşitli sanat dallarında etkin gruplar ve temsilcileri ile sıkı bir iletişim kurmak zorundayız" dedi.

Bakan, tiyatro yazarlarının sorunları konusunda bilgi aldı, dilekleri dinledi. Bakanlık olarak tiyatromuzun geliştirilmesi için gereken önlemleri alacaklarını açıkladı.

"Doğal Çevrenin Korunması" konulu bir fotoğraf yarışması düzenlendi

İFSAK ve Mimarlar Odası İstanbul Şubesi, "Tarihi Çevre, Doğal Çevre ve Kıyılar Korunması, Toplum Yararına Geliştirilmelidir" konulu bir fotoğraf yarışması düzenledi.

Yarışma amatör ve profesyonel herkese açıktır. Gönderilecek eserler, Ersin Alok, Halis Çimen, Hasan Çakır, İsa Çelik ve Mehmet Bayhan'dan kurulu bir jüri tarafından değerlendirilecektir.

Yarışmaya son katılma tarihi 10 Ekimdir. Geniş bilgi için (İFSAK, P. K. 174 Sirkeci) adresine başvurulabilir.

EKMEK
İŞÇİLERİMaksim Gorki
Türkçesi: Olcay Göçmen,
Oda Yayınları

Gorki, "Ekmek İşçileri"nde, bir yandan fırın işçilerinin günlük hayat içindeki sevinçlerini, hüznlerini derin bir duyularla yansıtarak, öte yandan da kendisi de eski bir fırın işçisi olan patron Vasili Semenov'un çelişmeleri ni ince bir kavrayışla ortaya koyuyor. Hemen bütün eserlerinde olduğu gibi bu romanında da, Gorki, devrimci bir sanatın hammaddesinin ancak emekçi halkın gerçek hayatı olabileceğini, hayatını ve kaderini işçi sınıfı ve emekçi halkıyla birleştirmeyen bir sanatçının yaratıcı gücünü halk hizmetinde kullanamayacağını bir kere daha kanıtlıyor.

Devrim öncesi Rusyasında işçi sınıfı hareketinin canlı merkezlerinden biri olan Kazan kentindeki fırın işçilerinin hayatını ve mücadelesini anlatıyor Gorki, Hayatı boyunca sürekli olarak kitlelerin içinde yaşayan, kaderini emekçi halkla birleştiren Gorki bir süre fırınlarda da çalışmıştı. İşte Gorki bu eserinde, hayatın içindeki somut gözlemlerine dayanarak, Kazan kentinin fırınlarından birinde çalışan emekçilerin çetin hayatını, içinde bulundukları zor çalışma koşullarını, toplumdaki güçlü çalkantıyı uygun olarak hızla bilinçlenmelerini ustalıkla dile getiriyor.

EKMEK
İŞÇİLERİ
GÖRKİ

ROMAN

Arjantin 78 final grupları
TV finalleri veriyor

Dünya Kupasına 5 gün kaldı. 1 Haziran Perşembe günü yerel saatle 15.00 de başlayacak ilk final karşılaşması Batı Almanya ile Polonya oynuyor. Açılış törenini ve maçı TV saat 19.50'den itibaren naklen verecek.

Final grupları kesinleşti. Buna göre grubunda karşılaşacak olan finalist takımlar şöyledir:

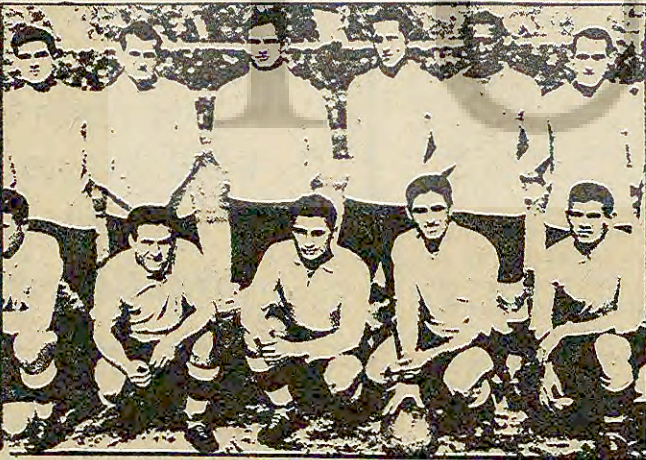
- BİRİNCİ GRUP**
- HAZİRAN: Acilis töreni: 19.50-20.50 (TV'den Naklen)
  - HAZİRAN: Macaristan-Arjantin (01.15)
  - HAZİRAN: Fransa-İtalya (19.45'de TV'den naklen)
  - HAZİRAN: Arjantin-Fransa (01.15-7 Haziran TV'den naklen)
  - HAZİRAN: İtalya-Macaristan (19.45'de naklen)
  - HAZİRAN: İtalya-Arjantin (01.15-11 Haziran sabahı naklen)
  - HAZİRAN: Fransa-Macaristan (19.45'de naklen)
- İKİNCİ GRUP**
- HAZİRAN: Batı Almanya-Polonya (21.00'de naklen)
  - HAZİRAN: Tunus-Meksika (22.45)
  - HAZİRAN: Meksika-Batı Almanya (22.45'de naklen)
  - HAZİRAN: Polonya-Tunus (22.45)
  - HAZİRAN: Meksika-Polonya (22.45)
- ÜÇÜNCÜ GRUP**
- HAZİRAN: İspanya-Avusturya (19.45'de naklen)
  - HAZİRAN: İsvet-Brezilya (19.45)
  - HAZİRAN: Avusturya-İsvet (19.45)
  - HAZİRAN: Brezilya-İspanya (19.45'de naklen)
  - HAZİRAN: İsvet-İspanya (19.45)
  - HAZİRAN: Brezilya-Avusturya (19.45'de naklen)
- DÖRDÜNCÜ GRUP**
- HAZİRAN: Peru-İskoçya (22.45'de naklen)
  - HAZİRAN: İran-Hollanda (22.45)
  - HAZİRAN: İskoçya-İran (22.45)
  - HAZİRAN: Hollanda-Peru (22.45'de naklen)
  - HAZİRAN: Peru-İran (22.45)
  - HAZİRAN: İskoçya-Hollanda (22.45'de naklen)

ARJANTİN 78

Dünya Kupası tarihinden
1930 ilk Dünya
Şampiyonu
URUGUAY

Uluslararası dostluklara katkısı olacağı inançıyla Jules Rimet tarafından gerçekleştirilen Dünya Kupasının 48 yıllık bir geçmişi var.

1930 yılında Uruguay'ın Montevideo kentinde yapılan ilk Dünya Kupası'na finalde Arjantin'i 4-2 yenen Uruguay aldı. 90 bin kişilik Centenario Stadi'nda yapılan şampiyonluk maçında Uruguay Arjantin'den daha üstün oynadı ve kupa ev sahibinde kaldı.

Yukarıda Arjantin'i 4-2 yenerek ilk Dünya şampiyonu olan Uruguay Milli Takımı görülüyor. Ayaktakiler soldan sağa Gestido, Nazazzi, Ballesteros, Mascheroni, Andrade, Fernandez. alt sırada: Dorado, Scarone, Castro, Cea, Iriarte

Edirnespor 2. Ligde

Edirnespor İİİlg kırmızı grupta yitirdiği mücadeleyi kazandı ve grubun diğer iddialı takımı Izmirspor'u geride bırakarak şampiyon oldu. Edirnespor gelecek yıl İİlg de mücadele edecek.

Fotoğrafta pazar günü Edirnespor'un şampiyonluğunu ilan etmesinden sonra Edirne taraftarlarının sevinci görülüyor. Fotoğraf (THA)

Castro, Kübalı ağır siklete izin verdi
Stevenson,
Muhammed Ali ile
dövüşecek

HAVANA Boks organizatörlerinin yıllarca peşinde koştuğu bir organizasyonun gerçekleşmesi için ilk adım atıldı ve Küba Devlet Başkanı Fidel Castro Dünya amatör Boks Şampiyonu Stevenson'un Muhammed Ali ile maç yapmasına izin verdi. Dünya Boks çevrelerinde bomba etkisi yaratan bu olay Stevenson'un Küba'ya dönüşünde basına açıklandı. Castro, Stevenson'a

profesyonel maç yapma yetkisi vermemiştir. Stevenson Muhammed Ali ile amatörüğü ihlal etmeyecek bir kontratla dövüşecek. Dünya Boks Birliği yetkilileri böyle bir maça müsaade edileceğini açıkladı. Yıllardır Stevenson'a bu maç için izin vermeyen Castro'nu son kararının politik amaçlı olduğu sanılıyor.

BOZÜYÜK: BARIŞSPOR:
"Reklamlı formalara
karşıyız"

Kendisine amatör sporu amaç edinen Barışgücüspor futbol takımı ilgisizlikten yakınıyor. Muhabirimize bir açıklamaya yapan Barışgücüspor oyuncularından Cemil Can arkadaşları adına şunları söyledi. "Amacımız Bozüyük-

te sporun gelişmesi ve güçlenmesi. Geçen sene Bozüyük'te yapılan Bahar Kupasında 2. olduk. Bu sene yine iddialıyız. Biz profesyonel futbola karşıyız. Ayrıca büyük kulüplerdeki futbolcuların reklamlı formalar giymesine de karşıyız.

Masa tenisine
ilgi artıyor
Türkiye Birinciliği
zevкли geçti

OSMAN YURDUSEV-BALIKESİR Bu yılki Kulüplerarası Masa Tenisi Türkiye Birinciliği Balikesir'de yapıldı. Ve 19 Mayıs günü başlayan, 21 Mayıs akşamı saat 19'a kadar devam eden birinciliğe 50'si kız olmak üzere 218 sporcu katıldı. Müsabalaklara ilgi beklenenden üzerindeydi. Balikesirli sporseverler zevkli ve çekişmeli maçlar seyrettiler. Bu, Masa Tenisi gibi her yaşta insanın kolayca ya-

pabileceği bir sporun yaygınlaşmasını göstermesi bakımından sevindirici ve ümit vericiydi. Masa Tenisi Türkiye birinciliğini tek erkeklerde Oktay Çimen aldı. Tek kızlarda ise, birinciliği Eskişehir bölgesinden Kadriye Poyrazoğlu aldı. Çifte kızlarda Balikesir'den İnanöz ve Müstecaplıoğlu çifti başarılı olurken, çift erkeklerde ise İstanbul bölgesinden Özbayrak ve Teçar çifti kazandılar.

19 Mayıs Maratonunun getirdikleri
Kamuran Özreis

Geleneksel 19 Mayıs Maratonu Ankara'da koşuldu. Dünyanın en zor parkurlarından biri olarak belirlenen parkurda Türkiye'nin hemen her yerinden 49 atlet mücadele etti. Havanın çok sıcak ve parkurun zor olması sonucu, geçen senenin birincisi İsmail Karagöz ile Murat Taşoğlu ve Halil Ekici gibi birçok atlet müsabakayı terk etti. Müsabalakaya bu sene Federasyonca alınan karar sonucu yabancı atlet katılmadı. Bunun yanında birçok ünlü maratoncu katıldı. Yarış öncesinde yarışın birincisi pek kestirilemiyordu. Fakat Veli Balı'ya tamnan şans daha çoktu. Sadık Salman kapalı kutu idi. Geçen yılın birincisi İsmail Karagöz ile Lozan Maratonu birincisi Mehmet Terzi de sırpız isimler arasında idi. Bunun yanında Murat Taşoğlu ve Ahmet Ünal da dereceyi etkileyebilecek maratonculardı.

Yarış başlarken 42 km. 195 metreyi tamamlamak için çıkan maratoncuları binlerce seyirci coşkusuyla alkışladı. Yarış organizesi çok iyiydi. Fakat son km'lerde sonlarda kalan yarışçılar yarıştan sonra su bulamadıklarından yakındılar.

25 civarında maratoncunun ilk defa katıldığı müsabakaya Ağrı bölgesinden Türkiye'nin atletizmindeki gururu Sadık Salman daha yarışın başında öne geçti ve 19 Mayıs stadına da en yakın rakibinden 100 m. önde girdi. 2.23.01 ile birinci olduğu yarışın ikinciliğini, çok yorgun olduğu yüzünden kaçırarak ünlü

maratoncumuz Veli Balı 2.23.14 ile altıncı yarışın üçüncülüğüne 2.24.01 ile Mehmet Terzi kazandı. Bu seneki maratonda ilk defa yarışa katılan yeni kabiliyetler göz doldurdu. Gelecekte Türkiye'nin kros ve maraton gibi müsabalalarda aldığı başarıları sürdürebileceklerini gösterdiler. Hayatlarında ilk defa koşan ve başarılı olan atletlerden ilk 20'ye giren atletlerin çoğu daha çok genç ve kabiliyetli maratoncular. Bunlar arasında Ağrı bölgesinden Sadık Salman, 10. olan Ankara Bölgesinden Muharrem Fitos, 11. olan Erzinçan Bölgesinden Yaşar Erboz, 14. olan Konya Bölgesinden Celal Güneş, 16. olan Kocaeli bölgesinden Hasan Narlıoğlu ilerisi için ümit verdiler. Ayrıca 19 Mayıs Maratonunda Ege Bölgesinden özellikle İzmir'den üç atlet ilk 20'ye girmeye başansını gösterdi. Bu atletler 12. olan Hüseyin Kaya, 13. olan Ertuğrul Erdağlı gibi tecrübeli atletler yanında, 20. olan ve ilk defa koşan Kamuran Özreis.

Balikesir Bölgesinden yarışa katılan 19. olan Mehmet Sarı ve 32. olan İzmirli Mümin Aslan da İzmir'den de maratoncu çıkabileceğini gösterdiler. Bunun yanında Ankara ve Zonguldak Bölgesi de maratonda en başarılı bölgeler idi. Şimdi hedef, gelecek seneki 19 Mayıs Maratonunda. Durum gösteriyor ki, önümüzdeki sene maraton büyük çekimseme sahne olacak. Yine yeni atletler eski atletleri bir hayli zorlayacak, belki de daha başarılı olacak.

Balkan Voleybol
Şampiyonası başladı
Erkek Milli Takımımız
Romanya'ya 3-1 yenildi

Balkan Voleybol Şampiyonası Bulgaristan'ın Pernik kentinde dün başladı. Şampiyonanın ilk gününde Voleybol Erkek Milli Takımımız Romanya ile yaptığı karşılaşmada 3-1 yenildi. Şampiyonada iddialı olmayan bayan ve erkek milli takımlarımız derece için değil, sportmençe maçlar çıkarmak için mücadele edeceklerdir.

Resimde Bulgaristan'a hareketlerinden önce bayan ve erkek Voleybol Milli Takımlarımız toplu halde görülüyor.

**Muhabirimiz
Azanya halkının
mücadelesini yöneten
PAC'ın önderlerinden
M.Gqobose ile
konuştu**

EROL ŞİRİN

IRKÇILARIN İZLEDİĞİ İÇ VE DIŞ SİYASET

Beyazlar, Azanya'ya yerleşeli beri ırk ayrımına dayanan bir siyaset izlediler. Bu ekonominin ve ülkede iktidarın temelini oluşturdular. En verimli topraklara el koyup, yerlileri en verimsiz yerlere sürdüler. Toplama kampları kurarak kendi ırkçı kanunlarına karşı gelenleri burada topladılar. Böylece yüzbinlerce aileyi paylaştılar. Onların emeğini çok ucuza satın alıp, büyük vurgunlar verdiler.

Bu durum giderek dünya kamuoyunda ve Birleşmiş Milletlerde (BM) tepkiyle karşılandı. Son yıllarda BM, ekonomik ambargo uygulama kararı aldı. Ancak emperyalistler ırkçılara el altından ticareti sürdürdü. Daha sonra BM bu ülkeye silah ambargosu uygulama kararı aldı.

Ülke içinde Vorster'in siyasetine karşı çıkan, siyahlara belli haklar tanımamasını isteyen beyazlar da var. Ancak Vorster bunlara karşı da baskı siyaseti uyguluyor. Geçen yıl yapılan ve sadece beyazların siyasi partilerinin katıldığı seçimlerde ırkçı Vorster, emperyalistlerin de desteğiyle iktidarı güclendirdi.

Ote yandan ırkçı yönetim saldırıdan bir dış siyaset izliyor ve BM kararlarına uymuyor. Komsu ülke Namibya'yı işgal altında tutarak Birleşmiş Milletlerin kararlarını ihlal ediyor. BM, Güney Afrika'nın Namibya'dan çekilmesi ve bu ülkede serbest seçimlerin yapılmasına varırsa da ırkçı yönetim bu karara uymadı. Üstelik Mayıs başında kurtuluş mücadelesi veren SWAPO (Güney Batı Halk Örgütü) kamplarına saldırdı.

İrkçi yönetimin bu dış siyasetini, yine kendisi gibi ırkçı olan Rodezya, İsrail ve emperyalistler de destekliyor.

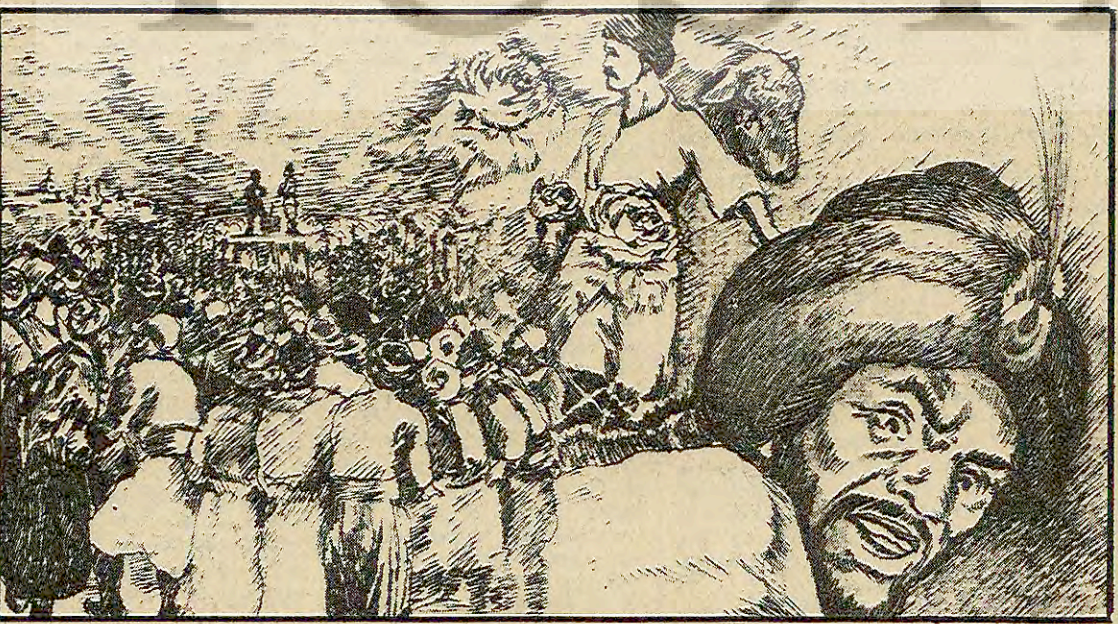
M. Gqobose, Stuttgart'ta yapılan basın toplantısında Azanya halkının mücadelesini anlatırken, Gqobose, Amerika ve Rusya'nın yeni sömürgecilik peşinde olduğunu, özellikle Rusya'nın da en tehlikeli olduğunu söylüyor.

50

Solcu ve yazar Nizamiye'nin
Siyasetname Kitabından yararlanarak
Yazar: RÜSTEM ALADAĞLI
Çizen: SEVİNÇ ALTAN

BABEK Bir halk isyancısının destanı

Tellallar şehirde dolaştı. İran'ın, Azerbaycan'ın, Arabistan'ın bütün şehirlerinde davullar vuruldu. Ölüm fermanı okundu...

Halk meydanında toplanmış Babek'i son bir kez görmek için bekliyorlardı. Hava çok sıcaktı. Köleler, tahtına kurulmuş Sultanı kocaman küstüğü yelpazelerle serinletmeye çalışıyorlardı. Meydanın bir köşesine Babek'in tutsak yoldaşlarını getirmişlerdi. Onun ölümünü seyretsin diye...

Derken meydanın bir ucundan Babek göründü. Yalınayaktı. Eli kolu ağır zincirlerle bağlı olmasına rağmen dimdik yürüyordu. Yüzünde bir gülümseme vardı. Sanki ölüme değil de, düğüne gider gibi gururluydu. Meydan birden dalgalandı. Onu görmek için birbirinin önüne geçmeye çalışan halkı, askerler zorla zapt ediyorlardı. Az sonra meydan susup kessildi. Sadece Babek'in yürürken söylediği zincirlerin sesi duyuluyordu.

Babek dimdik geldi meydanın ortasına. Uzun boyuyla gökyüzüne uzanan nazlı bir selvi gibi duruyordu. Ayakları yere öylesine güçlü basıyordu ki, vücudu kökleri toprakların en derin-

lerine dalmış asırlık çınar ağaçlarının hasmetli görünüşünü andırıyordu.

Hey Babek hey...

Cellat baltasını savurdu. Bir eli koptu. Kılı bile kıpırdamadı Babek'in. Halk birden dalgalandı. Askerler mızraklarını halka çevirdiler. Kılıncılarını kınlarından sıydırdılar. Zorla zapt ediliyorlardı halkı. Yoldaşları gözlerini yere eğmediler. Dimdik, inanca bakıyorlardı Babek'in gözlerine. Bir damla yaş yoktu gözpınarlarında. Sevgi doluydu, azim doluydu gözler...

Azerbaycan'ın dağlarında bir çoban bir ağaç dibinde kavalını çalarken birden bir sızı hissetti yüreğinin ta derinlerinde. Kavalı sustu. Acıyla ayağa fırladı. Sanki ciğerinden hançerlenmişti. Öylesine içten 'Ah' diye inledi ki küçüklik kuzular bile acı meledi. Rüzgâr Bazz'ın yıkık duvarlarında inceden inceden bir ağıt tutturdu. Afşin ordusunun ezdiği Bazz'ın kızıl gülleri bir damla gözyaşı daha aktıttılar toprağa.

Sekiz diyarda dağ taş, kurt kuş ve halk aynı acıyla 'Ah'

diye inledi. Babek bu acı sesi duydu. Sultan duymadı, duymazdı da...

Meydan şimdi tam bir sessizlik kaplamıştı. Birden halkın içinde tekrar bir dalgalandı. Babek sağlam elini akan kanlarına bulayarak yüzüne sürüyordu. Sultan şaşkınlık içindeydi. Dayanamayarak sordu:

— 'Ya Babek bu yaptığının sebebi hikmeti nedir?'

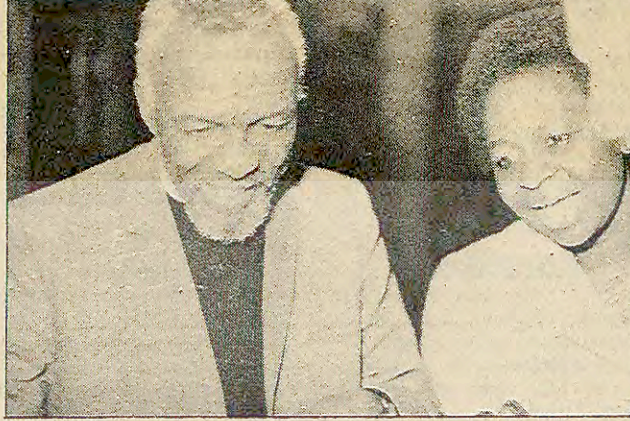
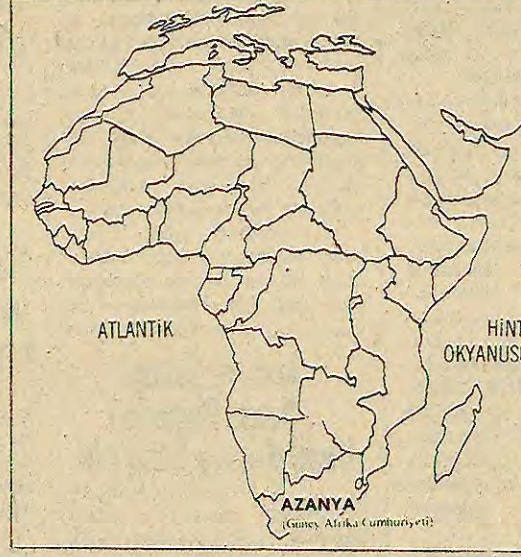
Babek ilk kez gözlerini sultana çevirdi. Gözlerinin içine baktı. Onun gözlerinden fıskıran kıvılcımları görünce buz gibi terlemeye başladı Sultan. Son derece sakin bir sesle konuşmaya başladı Babek. Ama sesi meydanın dört bir yanında gürüyor, söyledikleri halkın kafasının içine kelime kelime harf harf yerleşiyordu:

— 'Hikmeti şudur ki, siz benim iki elimi ve ayağımı kesecek siniz. İnsanın yüzünün kızağı kandanır. Kan vücuttan gider ise yüzü de sararır. Halk sanmasını ki Babek korktu: da benzi sarardı. İşte bunun için yüzümü kana boyarım.'

HEY BABEK HEY...

YARIN: Babek üzerine son bir kaç söz

"Özgür Azanya için savaşıyoruz"

PAC'ın liderlerinden M. Gqobose, Azanyalı bir kadın devrimciyle, Azanya halkı kadın erkek demeden ırkçı rejime karşı mücadeleye katılıyor PAC'ın yöneticilerinden birçoğu kadın. Kadın-erkek ayrımı yapılmaksızın herkes PAC'ın önderliğinde askeri eğitime katılıyor.

"Her gün

yüzlerce kişi bize katılıyor"

E.Şirin: Mücadeleyi kim örgütüyor?

Gqobose: Silahlı mücadele kararı, 1976'da ülkedeki çeşitli örgütlerin ortak kararı ile alındı. Savaş PAC yönetiyor.

E.Şirin: PAC'ın siyasi çizgisini açıklar mısınız? Savaşın asıl gücünü kimler oluşturuyor?

Gqobose: PAC, başkanımız Sobukwe önderliğinde ilk kurulduğu günden itibaren

ren silahlı savaşı amaçlıyordu. Gençlerimizi politik mücadele yapmaya, silahlı mücadeleye için de yetiştirdi. Bu amaçla birçok genç bir destekleyen komşu ülkelere göndererek eğitti. Bugün bu gençler en önde savaşmaktalar. Her gün yüzlerce kişi bize katılıyor, birlikte savaşıyor.

Bütün ideolojiler çeşitli şeyler söyler. Ama bir ülke nası kurtarılır? Buna cevap vermek zor. Biz, ülkemizi kurtarmak için adımı olarak toprak sorununu çözümlenini görüyoruz. Dört milyon beyaz, toprakları-

mızın yüzde 87'sine sahip, oysa biz 20 milyonuz üzerindeyiz. Toprak, en başta gelen sorun...

Siyasal amacımız, daha doğrusu hedefimiz, kapitalist rejimi yıkarak sosyalist bir düzen kurmak. Bunun için önce milli demokratik devrimi gerçekleştirmeyi, giderek sosyalizme geçişi amaçlamaktayız. İrkçi Vorster rejimine karşı olan tüm güçlerle birleşmemiz, milli demokratik devrim düşüncesinden kaynaklanmaktadır.

PAC, doğru bir siyasi çizgiye sahiptir. Halkımız, milli bağımsızlığı kurtarmak için şart olduğunu, tek kurtuluşun ırkçılık, faşizm ve tekelci kapitalizmle savaş olduğunu öğretti. Savaşın üç ana prensibini de Çinli dostlardan öğrendik: 1- Tüm halkın desteği 2- Birleşik Cephe 3- Silahlı bir ordu. Bütün bunlara sahibiz. Mücadelemizi hiçbir baskı, işkence hatta ölüm dahi durduramaz. Bugün büyük bir güce sahip oluğumuz, siyasi çizgimizin doğruluğunu ispatlamakta sanırım.

Savaşta asıl gücü köylüler oluşturuyor. Amacımız, şehirlerden önce kırların kurtarılması. Ayrıca, çok sayıda öğrenci de bize güç katıyor.

"Mao'nun

Üç Dünya Teorisi

bize yol gösteriyor"

E.Şirin: Diğer devletlerin bu savaşta ne gibi bir rol aldıklarını açıklar mısınız?

Gqobose: Bugün, en büyük süper devlet olan Amerika ve dünya halkları için en tehlikeli olan Rusya, yeni sömürgecilik hevesindedirler. Ancak, emperyalist ülkeler ve Vorster rejimi arasında gün geçtikçe artan çelişkiler vardır. Biz, bu çelişkilerden mümkün olduğu kadar yararlanmalıyız.

Kimsenin işimize karışmasını istemiyoruz. Mücadelemiz tüm ezilen halkların kurtuluş mücadelesinden bir parçadır. Aramızda binlerce kilometre mesafe olduğu halde düşmanlarımızı ayırdır: Sömürgecilik, emperyalizm, faşizm ve ırkçılık. Emperyalizme karşı olan tüm güçlerle birleşmekten yanayız. Ama, asıl dostlarımızın Üçüncü Dünya ülkeleri olduğunu biliyoruz. Başkan Mao'nun Üç Dünya Teorisi bize yol gösteriyor... Zimbabwe ve Namibya'daki mücadeleler bize güç katıyor...

Yıllar önce Eritre halkının kurtuluş mücadelesini destekleyen Küba'nın bugün maddi çıkarlar uğruna Rusya'nın emrinde Somali halkına saldırması, bize sunu öğretti: Süper devletler yeni-sömürgecilik peşindedir. Ama sunu bilsinler ki, tüm ezilen halklar en büyük süper güçtür ve mücadeleleri mutlaka zafere ulaşacaktır.

E.Şirin: Moskova yanısı Güney Afrika Komünist Partisinin bu savaşta tutumu nasıldır?

Gqobose: Onlar, daha kuruldukları 1921'den beri iflas etmeye mahkum bir siyasi çizgi izlediler. Sadece beyazların çıkarlarını savunuyorlardı. 1922'de sloganlarıydı: Tüm işçiler, Güney Afrika'yı beyazlardan bırakmak için birleşin!... Bu yanlış çizgi, onları sosyal-emperyalizme çekti daha da bağımlı kıldı. Bugün Rusya'nın ajandasında başka bir şey değildi.

E.Şirin: Beyaz işçiler nasıldır davranıyorlar?

Gqobose: Ne yazık ki beyaz işçiler bu savaşın amacını kavrayamamış durumdadır. Bunu bir renk kavgası olarak görüyorlar. Ezilenlerin ezenlere karşı mücade-

1976'da ülkedeki birçok örgütün katılmasıyla silahlı mücadele kararı alındı. Savaşı PAC yönetiyor

İrkçi yönetim 1960'da kadınlar ve çocuklar da dahil yüzlerce kişiyi makineli tüfekle taradı

Zimbabve ve Namibya'daki mücadeleler bize güç katıyor Üçüncü Dünya ülkeleri mücadelemizi destekliyor

Beyazlar 4 milyon olmasına rağmen toprakların yüzde 87'sine sahip. Oysa siyah halk 20 milyondan fazla

Küba'nın, Rusya'nın emrinde Somali'ye saldırması bize, süper devletlerin yeni sömürgecilik peşinde olduğunu öğretti

AZANYA

Azanya, 19. yüzyıl sonunda İngiliz emperyalistlerince sömürgeleştirildi. 1969'da İngiliz Parlamentosunda çıkarılan bir yasayla Güney Afrika'daki Kap, Natal, Transvaal ve Orange sömürge yönetimleri birleştirilerek bir beyaz koalisyona hükumetne devredildi. 1910'dan sonra da burası "Güney Afrika Birliği" olarak tanınmaya başladı. Daha sonra da "Güney Afrika Cumhuriyeti" adını aldı. Her çeşit ayrımcılık beyaz azınlığın elinde toplanı ve beyaz yönetim sömürgeci metropolün bir uzantısı haline geldi. 1948'de ırk ayrımı devletin resmi felsefesi olarak kabul edildi.

1 milyon 224 bin kilometrekare yüzölçümüne sahip olan Azanya'da 4 milyon beyaza karşılık 20 milyondan fazla yerli siyah yaşıyor. Siyah Afrikalılar ülkenin yüzde 13'ünü kapsayan en verimsiz alanlarda yaşamak zorunda bırakılıyorlar.

İrkçilik Güney Afrika ekonomisinin temelini oluşturuyor. Ülkenin bütün iktisadi ve siyasi hayatı bir avuç ırkçıların elinde toplanmış bulunuyor. Beyazların ortalama geliri yerli halkın gelirinden 14 misli fazla. Düşük ücret ve son derece kötü hayat şartları altında yaşayan yerli halk, sağlık hizmetlerinden de yoksun. 45 bin kişiye sadece bir doktor düşüyor.

Eğitim, spor ve hayatın bütün alanlarında koyu bir ırkçılık güdülüyor.

lesi olduğunu anlayamamışlar. Mücadele gelinceye bakı onlar da ırkçı rejimin yanın-

da bize karşı silah kullanacaklar, onlara alet olacaklar. Eninde sonunda gerçek yerlerinin bizim yanımızda olduğunu anlayacaklar. Umarız bu, fazla kan dökmüden olur.

E.Şirin: Yeni uygulanan siyah-beyaz ortaklığıyla yönetim ve bu şekilde yönetilen ülkeler hakkında ne düşünüyorsunuz?

Gqobose: Bu sisteme başından beri karşı çıktık ve mücadele etmeye de devam edeceğiz. Aslında bu bir aldatmacadan başka bir şey değildir. Hakim sınıfların bir ortaklığından ibarettir.

"Kabile sefleri
mücadelemizi
destekliyor"

E.Şirin: Bildiğimiz kadarıyla ülkedeki büyük nüfuz ve insan gücüne sahip kabile sefleri var. Bunların tutumu nasıldır?

Gqobose: Bunların bir kısmı ortak rejimden yanadır. Halki ezen bu kişiler, tabii ki kendi çıkarlarına olan böyle bir sistemi isteyeceklerdir. Bunlara karşı devamlı olarak mücadele ediyoruz ve edeceğiz. Ancak, gerçekten bağımsızlık isteyen sefler de var. Bunlarla birlik olacak, olumsuz yönleriyle mücadele edeceğiz. Ayrıca, bir de küçük kabile sefleri var ki, başından itibaren bizimle beraberler.

E.Şirin: Son olarak kadınların bu savaşta yerini anlatır mısınız?

Gqobose: Tüm kadınlar da bizimle aynı görevi yapıyor, bizlerle omuz omuza savaşıyorlar. Örgütümüz içerisinde yönetici durumunda olan çok sayıda kadın var. Yurt dışı temsilciliklerimizin çoğunda da kadın arkadaşlarımız görevli. Ayrıca, tüm üyelerimiz, kadın erkek ayrımı yapılmaksızın askeri eğitime katılmak zorunda. PAC, isteyen tüm Azanyalının katılabileceği bir örgüttür. (Cinsiyet ayrımı olmaksızın, istenen amaca ulaşabilmek için mücadele etmek isteyen tüm halkın birleştiği bir örgüttür. Mücadelemiz, bağımsızlık ve sınıf mücadelesi yanında kadın-erkek eşitliği mücadelesidir aynı zamanda.